

ASOCIAȚIA "GRUPUL DE ACȚIUNE LOCALĂ DEFILEUL MUREȘULUI SUPERIOR"

Sediul Loc. Deda, str. Principală, nr. 180, jud. Mureș, cod 547205

Tel./Fax. 0265-556238, mobil 0787-511701

e-mail dfmursup@yahoo.com

website www.gal-dms.ro

GHIDUL SOLICITANTULUI

MĂSURA M2/2A

Sprijinul exploatațiilor agricole

FONDUL EUROPEAN AGRICOL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ
Program finanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României

Prevederile prezentului ghid se completează cu legislația națională
și manualele de procedură aplicabile postate pe site-urile: www.gal-dms.ro, www.afir.ro

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

GHIDUL SOLICITANTULUI pentru accesarea

MĂSURII M2/2A

Sprijinul exploatațiilor agricole

Versiunea 02 din martie 2019

Ghidul Solicitantului este un material de informare tehnică a potențialilor beneficiari ai Fondului European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și constituie un suport informativ complex pentru întocmirea proiectului conform cerințelor specifice ale Strategiei de Dezvoltare Locală a Grupului de Acțiune Locală Defileul Mureșului Superior pentru perioada 2014 – 2020, implementată prin sub-măsura 19.2. din cadrul PNDR 2014 – 2020 . Acest document nu este opozabil actelor normative naționale și comunitare.

Ghidul Solicitantului prezintă regulile pentru pregătirea, întocmirea și depunerea proiectului de investiții, precum și modalitatea de selecție, aprobare și derulare a proiectului dumneavoastră. De asemenea, conține lista indicativă a tipurilor de investiții pentru care se acordă fonduri nerambursabile, documentele, avizele și acordurile pe care trebuie să le prezentați, modelul Cererii de Finanțare, al Studiului de Fezabilitate, ale Contractului de Finanțare, precum și alte informații utile realizării proiectului și completării corecte a documentelor.

Ghidul Solicitantului, precum și documentele anexate pot suferi rectificări din cauza actualizărilor legislative naționale și comunitare sau procedurale – varianta actualizată este publicată pe pagina de internet www.gal-dms.ro.

IMPORTANT!

Pentru a obține informațiile cu caracter general, consultați pliantele și îndrumările editate de GAL, MADR și AFIR, disponibile la sediul GAL Defileul Mureșului Superior, sediul Oficiului Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale Tg. Mureș , precum și pe paginile de internet www.gal-dms.ro, www.afir.ro și www.madr.ro.

De asemenea, pentru a obține informații despre SDL sau alte informații ne puteți contacta direct la sediul nostru, prin telefon, prin e-mail sau prin pagina de internet – vezi datele de contact de la finalul Ghidului solicitantului.

Cuprins

CAPITOLUL 1. PREVEDERI GENERALE	4
1.1 Măsura M2/2A– Sprijinul exploatațiilor agricole	4
CAPITOLUL 2. PREZENTAREA MĂSURII M2/2A	9
2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile	9
2.2 Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului	11
2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile	19
2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile	23
CAPITOLUL 3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU INVESTIȚII ÎN EXPLOATAȚII AGRICOLE	38
3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare	38
3.1.1 Completarea cererii de finanțare	38
3.1.2. Depunerea dosarului cererii de finanțare	40
3.1.3. Verificarea conformității dosarului cererii de finanțare	42
3.1.4. Verificarea eligibilității dosarului cererii de finanțare	42
3.2. Selecția proiectelor	43
3.3. Contractarea fondurilor	46
3.4. Achizițiile	50
3.5. Plata	50
CAPITOLUL 4 INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE	52
4.1. Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare	52
4.3. Dicționar	60
4.4. GAL DMS în sprijinul dumneavoastră	64

CAPITOLUL 1. PREVEDERI GENERALE

1.1 Măsura M2/2A– Sprijinul exploatațiilor agricole

Există o serie de nevoi pentru investiții în active fizice în sectorul agricol și în sectorul de prelucrare a produselor alimentare din teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior, în scopul de a moderniza și îmbunătăți productivitatea și competitivitatea în sectorul agro-alimentar.

Agricultura este cea mai importantă ramură din punctul de vedere al populației ocupate (43,35%) din teritoriul GAL. Suprafața agricolă a teritoriului GAL este de 43762 ha, din care: teren arabil 6544 ha, pășuni 20387 ha, fânețe 16694 ha, vii și pepiniere viticole 5 ha, livezi și pepiniere pomicole 129 ha. Majoritatea suprafeței de pășune este folosită de către ciobani, fiind de remarcată creșterea numărului de oi și caprine și taurine.

Comuna Deda a găzduit până în prezent 17 ediții ale expoziției zonale de taurine. Aceste expoziții demonstrează receptivitatea la asemenea acțiuni specifice a crescătorilor de animale din zonă, iar calitatea animalelor expuse crește de la an la an.

Producția agricolă se repartizează relativ echilibrat pe cele două sectoare: cultura vegetală și creșterea animalelor. Principalele culturi vegetale sunt: grâul, secara, porumbul și cartofii. Zootehnia fiind prezentă prin crescătorii particulari de bovine, ovine și păsări.

Pe teritoriul GAL există un număr foarte mare de proprietari de teren agricol cu parcele mici, din această cauză este caracteristică practicarea agriculturii de subzistență. Din numărul total de ferme majoritatea sunt ferme mici, sub 10 hectare. De aici reiese o slabă organizare a formelor asociative de exploatare a terenului, gradul de organizare al producătorilor fiind extrem de scăzut. Pe de altă parte, fermele mici au o importanță deosebită în lumea rurală pentru că furnizează securitate alimentară și socială, contribuie la preservarea mediului, prin folosirea unor metode de producție tradiționale.

De asemenea, în urma activităților de animare a teritoriului a rezultat necesitatea și oportunitatea înființării unor centre de însămânțare artificială la animale, deoarece în teritoriul GAL nu există astfel de centre. Există doar 7 persoane pe întreg teritoriul recunoscute ca prestatori de servicii de însămânțări artificiale la animale, de către Agenția Națională de Zootehnie "Prof. G. K. Constantinescu", însă aceștia realizează această activitate în sistem individual, iar astfel de centre, dotate corespunzător la standarde europene ar ușura procesul de însămânțare.

Potențialul zonei pentru agricultură este ridicat, teritoriul cuprinzând numeroase terenuri caracterizate de prezența vegetației naturale și semi-naturale (pășuni), în general foarte bogată în specii, integrate, într-un peisaj ce include elemente naturale precum, zone împădurite sau cu arbuști, pâraie și petece de pământ cultivat. Productivitatea economică și agricolă a acestor terenuri susțin traiul comunității. Așadar, în teritoriul GAL, nouă din cele zece comune se regăsesc în Lista zonelor cu valoare naturală ridicată HNV

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite, utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. Prin urmare, se impune introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul (acoperite de secțiunea privind contribuția măsurii la DI menționat mai jos) care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor. Accentul va fi pus, în special, pe exploatațiile de dimensiuni medii cu potențial de creștere și competitive prin investiții.

De asemenea, este nevoie de o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor alimentare. Pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și accesarea sprijinului pentru investiții colective în interesul membrilor, în timp ce pentru marii actori este nevoie de investiții în modernizare și în conformitatea cu noile cerințe UE, cu accent pe sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată și înregistrează cerere pe piață.

Cooperativele și grupurile de producători au un rol important în corelarea mai bună dintre ofertă și cerințele de piață și în furnizarea unei eficiențe mărite prin marketing comun al produselor produse de către membrii acestora, în special în cazul fermelor mici. De aceea, acestea vor fi încurajate și vor avea prioritate în a realiza investiții pentru dezvoltare și în interesul membrilor.

Așadar, în vederea sprijinirii exploatațiilor agricole din zona Defileul Mureșului Superior, Asociația GAL Defileul Mureșului Superior demarează Măsura de finanțare M2/2A – "Sprijinul exploatațiilor agricole".

Măsura M2/2A „Sprijinul exploatațiilor agricole” se încadrează, conform Regulamentului (CE) 1305/2013, **art.17**, „*Investiții în active fizice*” – și contribuie la domeniile de intervenție **DI 2A** „*Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii, participării și orientării către piață, precum și a diversificării activităților agricole*” și **DI 5D** „*Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură*”.

Acestă măsură de finanțare este asimilată sub-măsurii 4.1. „Investiții în exploatații agricole” din cadrul PNDR

Obiectivul de dezvoltare rurală este este cel specificat în Reg(UE) 1305/2013, art 4, lit(a) și anume- **favorizarea competitivității agriculturii;**

Obiective specifice ale măsurii:

- favorizarea competitivității agriculturii;
- asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
- obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă;

- stimularea asocierii micilor fermieri;

Măsura contribuie la prioritatea/prioritățile prevăzute la art.5, Reg. (UE) nr. 1305/2013: P2- Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură din toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor.

Măsura contribuie la obiectivele transversale ale Reg. (UE) 1305/2013 astfel:

➤ **INOVARE** - în agricultură, sprijinul va viza îndeosebi folosirea de soiuri de plante mai bine adaptate la secetă, rase de animale mai productive, tehnologii eficiente și moderne, instalații inovatoare. În sectorul de procesare al produselor agro-alimentare, vor fi încurajate acele tehnologii și echipamente cu un caracter inovator, care vor conduce la utilizarea, la o scară mai largă, a tehnologiilor moderne.

➤ **MEDIU și CLIMĂ** - în cadrul acestei măsuri se vor încuraja investițiile ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, inclusiv în sectorul pomicol.

Exemple de investiții pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din agricultură.

- instalații pentru producerea de nutrețuri, echipamente de uscare (cereale, plante aromatice etc.), echipamente în fermele de animale (evacuare dejecții, instalații de hrănire etc.), reabilitarea rețelelor și branșamentelor în ferme etc. (reducerea consumului de apă și energie electrică și implicit a GES);
- modernizarea parcului de mașini agricole prin achiziționarea de utilaje performante și eficiente/ computerizate și multifuncționale, cu un consum redus de combustibil (reducerea consumului de produse petroliere și implicit a GES);
- investiții pentru depozitarea îngrășămintelor chimice, fertilizanților (azot) și achiziționarea de utilaje pentru împrăștierea acestora (raționalizarea și eficientizarea utilizării azotului);
- achiziționarea de instalații automate (centrale termice) pentru producerea energiei termice și pentru apă caldă menajeră utilizată în procesul de producție (în fermă sau pentru procesare) (reducerea consumului termic și implicit a GES);
- investiții în reabilitarea termică a adăposturilor și a altor clădiri auxiliare din fermă (îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor);
- investiții pentru producerea și utilizarea energiei electrice din surse regenerabile: biogaz, energia eoliană, hidroenergia, etc. (reducerea utilizării surselor de energie convențională și implicit a GES);
- investiții în construcții precum platforme pentru depozitarea gunoii de grajd și în bazine de colectare a purinului, achiziții de echipamente, utilaje necesare asigurării unui management durabil al gunoii de grajd/ dejecțiilor animale care să asigure

protecția apelor împotriva poluării cu nitrați etc. (îmbunătățirea gestionării surselor de poluare și reducerea GES);

- achiziționarea de echipamente moderne pentru aplicarea gunoii de grajd/dejecțiilor de origine animală și a nămolului de epurare (îmbunătățirea gestionării surselor de poluare și reducerea GES).

Exemple de investiții pentru reducerea emisiilor de amoniac în agricultură:

- investiții în reabilitarea și modernizarea adăposturilor de animale în vederea respectării standardelor sanitare, sanitar veterinar, de mediu și de bunăstare a animalelor, în ceea ce privește volumul de aer, temperatura, umiditatea, evacuarea dejecțiilor etc. (*îmbunătățirea indicilor de confort în adăposturi și reducerea emisiilor de amoniac*);
- achiziționarea de sisteme computerizate pentru conducerea proceselor de producție în adăposturile de animale (*economisirea apei și a energiei electrice, precum și reducerea emisiilor de amoniac*);
- investiții în platforme pentru depozitarea gunoii de grajd și în bazine de colectare a purinului (*îmbunătățirea gestionării surselor de poluare și reducerea emisiilor de amoniac*) etc.

Sprijinului acordat prin această submăsură va contribui la:

- ✓ îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole prin creșterea competitivității activității agricole, a diversificării producției agricole și a calității produselor obținute;
- ✓ restructurarea exploatațiilor de dimensiuni mici și medii și transformarea acestora în exploatații comerciale;
- ✓ respectarea standardelor UE aplicabile tuturor tipurilor de investiții;
- ✓ creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor alimentare integrate.

„Zona montană”: este definită ca fiind **„Delimitarea zonelor care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice și ajustarea (fine-tuning) zonelor”** și se regăsește în localitățile marcate cu abrevierea ANC-ZM.

Încadrarea Cererii de finanțare în sectoarele vegetal sau zootehnic se va face în funcție de obiectivul principal al proiectului. Pentru fermele mixte, această încadrare se realizează în funcție de componența majoritar valorică a investiției din Bugetul indicativ al Cererii de finanțare.

Contribuția publică aferentă măsurii M2/2A prin PNDR este de **249.999,60 euro**, alocare financiară din SDL GAL DMS.

Clarificări referitoare la încadrarea Cererii de finanțare în sectorul zootehnic:

Exploatațiile agricole cu profil zootehnic și mixte care vizează investiții necesare obținerii nutrețurilor/ furajelor utilizate în hrănirea propriilor animale de fermă se încadrează în anvelopa financiară destinată sectorului animal (zootehnic). Se va avea în vedere ca din documentele justificative anexate Cererii de finanțare să reiasă că obiectivul principal al proiectului, indiferent de tipul investiției vizate, îl reprezintă creșterea animalelor. În cazul fermelor mixte care vizează investiții necesare obținerii nutrețurilor/ furajelor utilizate în hrănirea propriilor animale de fermă, se va avea în vedere ca suprafața agricolă vizată de proiect (peste 50% din suprafață) să fie destinată asigurării hranei animalelor din cadrul exploatației agricole.

CAPITOLUL 2. PREZENTAREA MĂSURII M2/2A

2.1 Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile

Beneficiarii eligibili pentru sprijinul acordat prin măsura M2/2A:

Beneficiarii sunt:

- ✓ fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate,
- ✓ cooperative (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole),
- ✓ grupuri de producători, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deserveșc interesele membrilor;

Finanțarea unui proiect depus în cadrul măsurii M2/2A derulat prin GAL DMS este restricționată pentru următoarele categorii de beneficiari (art. 5/HG 224/2008):

- a) beneficiarii înregistrați în lista APDRP/AFIR, a debitorilor pentru Programul SAPARD și pentru FEADR, până la achitarea integrală a datoriei față de APDRP/AFIR, inclusiv a majorărilor de întârziere;
- b) beneficiarii care au contracte de finanțare reziliate pentru nerespectarea obligațiilor contractuale, din inițiativa APDRP/AFIR, pentru un an de la data rezilierii;
- c) beneficiarii Programului SAPARD sau ai cofinanțării FEADR, care se află în situații litigioase cu APDRP/AFIR, până la soluționarea definitivă a litigiului.

Forma de organizare a beneficiarilor eligibili poate fi:

- ❖ **Persoana fizică autorizată** (înființată în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Întreprindere individuală** (înființată în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Întreprindere familială** (înființată în baza OUG nr. 44/2008, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Societate în nume colectiv – SNC** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Societate în comandită simplă – SCS** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Societate pe acțiuni – SA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Societate în comandită pe acțiuni – SCA** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Societate cu răspundere limitată – SRL** (înființată în baza Legii nr. 31/1990 republicată, cu modificările și completările ulterioare);

- ❖ **Societate comercială cu capital privat** (înființată în baza Legii nr. 15/1990, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Institute de cercetare – dezvoltare, precum și centre, stațiuni și unități de cercetare-dezvoltare și didactice**, inclusiv universități având în subordine stațiuni de cercetare-dezvoltare și didactice (definite potrivit legislației naționale în vigoare privind organizarea și funcționarea acestora) din domeniul agricol cu personalitate juridică, de drept public sau privat, (înființate în baza Hotărârii de Guvern de înființare și funcționare specifice, în cazul celor de drept public, și în baza statutului de funcționare, în cazul celor de drept privat) – doar pentru unitățile de producție agricolă înregistrate la APIA.

În cazul stațiunilor de cercetare-dezvoltare și didactice aflate în subordinea Universităților cu profil agricol, se va avea în vedere ca în cadrul proiectului să se detalieze și să se ia în calcul doar activele unității vizate de investiție și nu activele Universității (ex. – calculul dimensiunii economice).

- ❖ **Societate agricolă** (înființată în baza Legii nr. 36/ 1991 cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Composesorate, obști și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor** (menționate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare);
- ❖ **Societate cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 1/2005 cu modificările și completările ulterioare, iar investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri);
- ❖ **Cooperativă agricolă** (înființată în baza Legii nr. 566/2004, cu modificările și completările ulterioare, iar investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri care au calitatea de fermieri.
- ❖ **Grup de producători** (Ordonanța nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole, cu completările și modificările ulterioare) care deservească intereselor membrilor care au calitatea de fermieri.

Solicitantul trebuie să respecte următoarele:

- să fie persoană fizică autorizată și să desfășoare activități economice/întreprindere individuală/întreprindere familială/ persoană juridică română;
- să acționeze în nume propriu;
- să asigure surse financiare stabile și suficiente pe tot parcursul implementării proiectului.

Următoarele categorii de solicitanți/ beneficiari pot depune proiecte aferente măsurilor/ submăsurilor de investiții derulate prin PNDR 2014-2020, cu respectarea următoarelor condiții, după caz:

a) solicitanții/ beneficiarii/ membrii asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR, care achită integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare;

b) solicitanții care s-au angajat prin declarație pe propria răspundere, la depunerea Cererii de Finanțare, că vor prezenta: dovada cofinanțării private și/sau proiectul tehnic la data semnării contractului și nu prezintă aceste documente la data prevăzută în notificare, numai în cadrul sesiunii continue a anului următor;

c) beneficiarii contractelor/ deciziilor de finanțare aferente măsurilor 112, 411-112, 141, 411-141, finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007 – 2013, după implementarea proiectelor, iar cei ai sM6.1 și sM6.3, după acordarea celei de-a doua tranșe de plată din cadrul PNDR 2014-2020.

Dimensiunea economică a unei exploatații:

- 4.000 – 11.999 SO (fermă mică)
- 12.000 – 250.000 SO (Exploatație medie)
- >250.000 SO (Exploatație mare)

2.2 Condiții minime obligatorii pentru acordarea sprijinului

Important !

Pentru justificarea condițiilor minime obligatorii specifice proiectului dumneavoastră este necesar să prezentați în cadrul Studiului de Fezabilitate toate informațiile concludente în acest sens, iar documentele justificative vor susține aceste informații. În cazul depunerii mai multor proiecte, solicitantul/beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească existența cofinanțării private cumulat pentru toate proiectele.

EG. 1 Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;

Îndeplinirea acestui criteriu se va demonstra în baza documentelor de înființare a solicitantului și/sau a verificărilor în ONRC, a certificatelor care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale prezentate la semnarea contractului, a însușirii obligațiilor și angajamentelor menționate în Declarația F din cererea de finanțare.

EG. 2. Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minim 4.000 SO (valoarea producției standard);

Dimensiunea economică a exploatației agricole se calculează conform Cererii de Finanțare, punctului din cadrul Cererii de Finanțare – Stabilirea categoriei de fermă (exploatație agricolă) — după cum urmează:

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

- a) În cazul exploatațiilor agricole care prevăd în cadrul proiectului **modernizarea** acesteia, respectiv, investiții în unitatea/unitățile de producție existente care împreună alcătuiesc exploatația, extinderea/diversificarea activității agricole desfășurate anterior depunerii proiectului cu un alt cod CAEN de agricultură (adică extinderea profilului agricol), **extinderea diversificarea exploatației agricole** prin înființarea unei noi unități de producție, dimensiunea se va calcula pe baza înregistrărilor din ultima perioadă (campanie) de depunere a cererii unice de plată pe suprafață în Registrul unic de identificare de la APIA din perioada de depunere stabilită conform legislației naționale și/sau a ultimei înregistrări/actualizări în Registrul Exploatației de la ANSVSA/DSVSA efectuată înainte cu cel mult 30 de zile față de data depunerii cererii de finanțare, ținând cont după caz, de Nota explicativă a RICA din subsolul tabelului SO din CF.
- b) În cazul proiectelor care prevăd **desfășurarea pentru prima dată a unei activități agricole** (solicitantul este înscris cu exploatația agricolă la APIA/ANSVSA de mai puțin de 12 luni sau nu a depus nici o cerere de plata la APIA până la data depunerii cererii de finanțare) dimensiunea economică va fi calculată în baza suprafeței identificate în APIA și a previziunilor economico-financiare din documentația tehnico-economică a proiectului, la sfârșitul primului an de monitorizare, ca urmare a realizării investițiilor propuse prin proiect (indiferent dacă solicitantul figurează sau nu cu terenuri cultivate/animale în posesie la momentul depunerii CF). **În acest caz (punctul b) se încadrează și PFA-urile, IF-urile și II-urile care au preluat exploatația agricolă gestionată anterior de persoana fizică (actualul titular de PFA, II sau IF).**

În cazul proiectelor depuse de formele asociative se vor însuma dimensiunile economice ale exploatațiilor membrilor fermieri. Conform prevederilor fișei măsurii, anexă la ghid, prin intermediul formelor asociative (cooperative agricole și grupuri de producători), sprijinul poate fi accesat de toate exploatațiile agricole, chiar dacă acestea au o dimensiune economică **sub 4.000€ SO**, cu condiția ca dimensiunile economice însumate ale exploatațiilor membrilor formei asociative în cauză, să fie peste **4.000 SO**.

Solicitanții acestei submăsuri care dețin exploatații zootehnice/ mixte și care fac parte dintr-o asociație/ cooperativă care are concesionate/ închiriate suprafețe agricole reprezentând pajiști și pășuni, în conformitate cu Ordinul MADR nr. 619/06.04.2015, vor menționa în cadrul Studiului de fezabilitate toate angajamentele luate ca urmare a aderării la acea asociație/ cooperativă și vor prezenta în cadrul acestuia măsuri sinergice, având în vedere că o perioadă importantă de timp animalele nu se regăsesc în exploatația solicitantului. În SF se vor menționa codurile ANSVSA (al solicitantului și asociației/ cooperativei) în vederea verificării transferului animalelor pentru calculul adecvat al dimensiunii economice a exploatației.

Important!

Completarea tabelului **Coeficienți de producție standard**, din cererea de finanțare se va face cu toate activele exploatației (terenuri agricole și animale) chiar dacă proiectul vizează înființarea unei noi unități de producție independentă funcțional de celelalte unități de producție care alcătuiesc exploatația.

ATENȚIE!

Pentru proiectele care se vor depune după data de 1 Ianuarie 2018, la calcularea valorii SO, se va utiliza Anexa 13 "Coeficienți producție standard 2013, aplicabili de la 1 ianuarie 2018"!

În toate cazurile (modernizare sau desfășurare pentru prima dată a activității agricole), înainte de depunerea CF, solicitantii trebuie să se înscrie la APIA. Verificarea suprafețelor agricole se face de către evaluator numai prin consultarea sistemului informatic al APIA. În cazul în care în urma verificărilor efectuate de către evaluator rezultă o diferență de suprafață ca urmare a încheierii controalelor administrative ale APIA, solicitantul are obligația de a reface prognoza economico-financiară și tabelul cu dimensionarea exploatației, în urma solicitării de informații suplimentare formulate de către evaluator.

Pentru invențiile noi, în cazul proiectelor care vizează lucrări de construcții (sere, ciupercării, clădiri din componența fermei zootehnice), nu se verifică în IACS terenul aferent acestor obiective.

EG. 3. Solicitantul trebuie să se angajeze să asigure întreținerea/mentenanța investiției pe o perioadă de minim 5 ani de la ultima plată;

Se verifică declarația F din cadrul cererii de finanțare privind asumarea angajamentului de către solicitant de a menține investiția pe o perioadă de minim 5 ani. Declarația trebuie să fie emisă în numele solicitantului.

EG. 4. Solicitantul trebuie să nu fie în insolvență sau incapacitate de plată;

Este necesar ca beneficiarul să nu aibă fapte înscrise în cazierul fiscal, să nu aibă înscriri care privesc sancțiuni economico-financiare în cazierul judiciar și să respecte graficul de rambursare a datoriilor, dacă are datorii către bănci. Se verifică documentele prezentate de solicitant în etapa de precontractare.

EG. 5. Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însușirii Declarației F și în baza corelării informațiilor din Studiul de fezabilitate, buget indicativ rezultat în urma evaluării și ulterior, prin verificarea documentului de la bancă/trezorerie prezentat în etapa de contractare.

În cazul în care proiectul prevede și contribuția în natură realizată prin lucrări în regie proprie, valoarea cofinanțării private va fi compusă din contravaloarea contribuției în natură și pentru diferența până la atingerea procentului de cofinanțare privată, din valoarea menționată în extrasul

de cont/ contractul de credit. Prin urmare, în vederea semnării contractului, se va prezenta extrasul de cont/ contractul de credit pentru diferența menționată.

EG. 6. Investiția trebuie să se încadreze în tipul de sprijin prevăzut prin măsură;

Se verifică documentația tehnico-economică întocmită conform legislației în vigoare sau memoriul justificativ după caz.

Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile:

1. Investiții în înființarea, extinderea și/ sau modernizarea fermelor zootehnice, inclusiv tehnologii eficiente de reducere a poluării și respectarea standardelor Uniunii care vor deveni obligatorii pentru exploatații în viitorul apropiat, și cele pentru depozitarea/ gestionarea adecvată a gunoiului de grajd în zonele unde această cerință este în curs de aplicare;

În vederea respectării condițiilor de bune practici agricole pentru gestionarea gunoiului de grajd este necesar ca fiecare beneficiar care își va propune investiții pe sectorul zootehnic să țină cont de prevederile Codului de Bune Practici Agricole regăsit pe site-ul APIA, să-și calculeze și să-și prevadă, prin proiect, capacitatea de stocare aferenta a gunoiului de grajd (în conformitate cu Anexa 7 „Calculator - Cod Bune Practici Agricole”) precum și cantitatea maximă de îngrășăminte cu azot care pot fi aplicate pe terenul agricol.

Acest calcul se va întocmi prin introducerea datelor specifice în calculatorul de capacitate a platformei de gunoi fila ”producție de gunoi” din documentul numit ”Calculator_Cod Bune Practici Agricole”.

În ceea ce privește standardele privind cantitățile maxime de îngrășăminte de azot care pot fi aplicate pe terenul agricol, acestea se vor calcula prin introducerea datelor specifice în calculatorul privind cantitatea maximă de îngrășăminte care pot fi aplicate pe teren agricol din fila ”PMN”.

Notă: Zonele în care pot fi introduse datele specifice sunt marcate cu gri în documentul numit „Calculator Cod Bune Practici Agricole” din Anexa 7.

În funcție de tipul de platformă aleasă, respectiv, construcție provizorie sau permanentă, conform legii 50/1991, terenul se poate afla în proprietatea solicitantului sau se poate prezenta documentul care atestă dreptul de folosință al acestuia. În cazul investițiilor noi în zootehnice < 100 UVM respectarea cerințelor privind depozitarea/gestionarea adecvată a gunoiului de grajd, va fi validată la finalul investiției prin Nota de constatare, emisă de către Garda Națională de Mediu.

Gestionarea corectă a gunoiului de grajd și a altor dejectii de origine animală se poate face fie prin amenajarea unor sisteme de stocare individuale, fie prin utilizarea unor sisteme de stocare comunale, fie prin utilizarea combinată a celor două sisteme, în conformitate cu prevederile codului de bune practici sau alte modalitati de gestionare adecvată.(vezi Anexa 8a).

Astfel, pentru fermele zootehnice sub 100 UVM (vezi Anexa 8b) pot fi folosite ca sistem individual pentru depozitarea gunoiului de grajd, modelele tehnice prezentate în Ghidul depozitării gunoiului de grajd în fermele individuale - Anexa 8a la Ghidul solicitantului cu condiția dimensionării acestora în acord cu numărul de animale din cadrul exploatației. În acest sens se acceptă inclusiv amenajările care au o bază din material impermeabil (ex. beton sau orice material impermeabil durabil) fără obligativitatea încheierii unui contract pentru utilizarea unei platforme comunale, cu condiția dimensionării acestora în acord cu numărul de animale (inclusiv cele previzionate prin Studiul de Fezabilitate, în cazul în care fermierul intenționează creșterea numărului de animale din exploatație) și perioada de stocare. Termenul limită de conformare la standardul privind nitrații este 12 iunie 2018, termen până la care se poate depune solicitare de plată pentru această cheltuială, după această dată cheltuielile aferente depozitării/ gestionării gunoiului de grajd și a altor dejecții de origine animală nu vor mai fi eligibile pentru finanțare din FEADR. Excepție de la acest termen fac tinerii fermieri care, conform Regulamentului UE 1305, au termen de conformare 24 luni de la data instalării ca șef de exploatație pentru prima dată într-o exploatație. Investițiile noi care vizează înființarea unei exploatații zootehnice inclusiv capacități de management și gestionarea dejecțiilor nu se supun acestei condiții. Termenul de conformare la standardul privind nitrații se referă la finalizarea investiției în cauză (adică depunerea Cererii de plată aferentă investiției de conformare).

În plus, conform prevederilor PNDR 2014-2020, investițiile de conformare la acest standard nu sunt eligibile pentru exploatațiile agricole existente având între 8-100 UVM situate în perimetrul zonelor vulnerabile la poluarea cu nitrați, prevăzute în Anexa la Ordinul MMDD/MADR nr. 1552/743/2008 pentru aprobarea listei localităților pe județe unde există surse de nitrați din activități agricole, potrivit Programului de acțiune pentru zonele vulnerabile la nitrați din surse agricole, aprobat prin Decizia 21130/DC/14.10.2010 (Anexa nr.14). În cazul investițiilor în ferme zootehnice mai mici de 100 UVM respectarea cerințelor privind depozitarea/gestionarea adecvată a gunoiului de grajd și a altor dejecții de origine animală va fi validată la finalul investiției prin nota de constatare emisă de Garda de Mediu

ATENȚIE! Pentru încadrarea în termenele impuse în Notificarea beneficiarului privind selectarea Cererii de finanțare și semnarea Contractului de finanțare este necesară, încă de la momentul depunerii Cererii de finanțare, începerea demersurilor pentru obținerea documentelor emise de Agenția Națională de Protecție a Mediului având în vedere termenul lung de parcurgere a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și a procedurii de evaluare adecvată (dacă ANPM va considera că proiectul impune aceste evaluări).

2. Investiții în înființarea, extinderea și/ sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;

Important! Totodată, peste 70% din produsele agricole stocate condiționate, sortate, ambalate, trebuie să provină din exploatarea agricolă proprie. Astfel, într-o proporție de până la 30% pot fi stocate, condiționate, sortate, ambalate și produse agricole care nu provin din propria exploatarea agricolă (fermă), vegetală, zootehnică sau mixtă.

Investițiile în depozitarea și/sau condiționarea produselor agricole primare reprezintă parte/componentă a producției agricole primare.

3. Investiții în înființarea/înlocuirea plantațiilor pentru strugurii de masă și alte culturi perene;

4. Investiții în scopul îndeplinirii standardelor comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) al Reg. 1305/2013 în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 24 luni de la momentul instalării și investiții de conformare cu noi standarde în cazul modernizării exploatarea agricole conform art. 17 (6) în care sprijinul poate fi acordat pe o perioadă maximă de 12 luni de la data la care noul standard a devenit obligatoriu pentru exploatarea;

5. Înființarea și/ sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;

6. Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării (cum ar fi magazinele la poarta fermei sau rulotele alimentare, inclusiv autorulotele alimentare prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole). Investițiile de procesare la nivelul fermei vor fi realizate doar împreună cu investițiile în înființarea/modernizarea/dezvoltarea fermei (considerate ca fiind proiecte ce vizează un lanț alimentar integrat și adăugarea de plus valoare la nivel de fermă).

Important! Proiectele care vizează și investiții de procesare/comercializare produse agricole, vor conține, ca și componentă majoritară, investiția în producția agricolă primară respectiv >50% din valoarea eligibilă a proiectului.

Totodată, peste 70% din produsele agricole primare supuse procesării trebuie să provină din exploatarea agricolă proprie. Astfel, într-o proporție de până la 30% pot fi procesate (prelucrate) și produse agricole care nu provin din propria exploatarea agricolă (fermă) vegetală, zootehnică sau mixtă.

Important! Investițiile în depozitarea și/sau condiționarea produselor agricole procesate (rezultate din procesul de procesare) reprezintă parte componentă a investiției în procesarea produselor agricole.

Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, investițiile în componenta de procesare vor face obiectul unui proiect finanțabil prin submăsura 4.2. „Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole”.

Important! În cazul fermelor vegetale care produc și nutrețuri/furaje combinate în vederea comercializării, obținerea furajelor reprezintă procesare. În cazul fermelor mixte/zootehnice care obțin nutrețuri/furaje combinate în vederea furajării animalelor din cadrul exploatației, componenta de obținere a furajelor face parte din fluxul tehnologic de creștere a animalelor și este asimilată producției agricole primare.

7. Investiții pentru înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei, inclusiv facilități de stocare a apei la nivel de fermă, cu condiția ca acestea să reprezinte o componentă secundară într-un proiect de investiții la nivel de fermă;

8. Investiții în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei (solară, eoliană, cea produsă cu ajutorul pompelor de căldură, geotermală) în cadrul fermei, ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

9. Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei (din deșeuri/produse secundare rezultate din activitatea agricolă și/sau forestieră atât din ferma proprie cât și din afara fermei), ca și componentă secundară în cadrul unui proiect de investiții, iar energia obținută va fi destinată exclusiv consumului propriu;

10. Investiții pentru activități legate de înșămânțarea artificială a animalelor, fiind necesară și în același timp oportună, înființarea unor centre de înșămânțare artificială, pentru animale, dotate la standarde europene.

11. Investiții necorporale: achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci în conformitate cu art 45 (2) (d) din Reg. 1305/2013;

În categoria instalațiilor pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei se încadrează și instalațiile de obținere a biogazului, cu condiția ca acesta să fie destinat exclusiv consumului propriu.

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însușirii Declarației F și în baza corelării informațiilor din Studiul de fezabilitate, cu cele din documentele emise de instituțiile publice și prezentate la momentul contractării (APM și GNM, DSP, DSVSA județene), precum și cu cele din Certificatul de Urbanism. Nota de constatare emisă de GNM va viza unitatea de producție care se modernizează.

EG. 7. Investiția trebuie să se realizeze pe teritoriul GAL Defileul Mureșului Superior;

Prezenta măsură se aplica teritoriului din zona Defileului Mureșului Superior, format din zece unități administrativ-teritoriale (comunele cu satele aparținătoare) astfel:

1. Comuna Aluniș:

- 1.1. Sat Aluniș
- 1.2. Sat Fițcău
- 1.3. Sat Lunca Mureșului

2. Comuna Brîncovenеști:

- 2.1. Sat Brîncovenеști
- 2.2. Sat Idicel
- 2.3. Sat Idicel-Pădure
- 2.4. Sat Săcalu de pădure
- 2.5. Sat Vălenii de Mureș

3. Comuna Deda:

- 3.1. Sat Deda
- 3.2. Sat Bistra Mureșului
- 3.3. Sat Filea
- 3.4. Sat Pietriș

4. Comuna Idecu de Jos:

- 4.1. Sat Idecu de Jos
- 4.2. Sat Deleni
- 4.3. Sat Idecu Sus

5. Comuna Lunca Bradului:

- 5.1. Sat Lunca Bradului
- 5.2. Sat Neagra
- 5.3. Sat Sălard

6. Comuna Răstolița:

- 6.1. Sat Răstolița
- 6.2. Sat Andreneasa
- 6.3. Sat Borzia
- 6.4. Sat Gălăoia
- 6.5. Sat Iod

7. Comuna Rușii-Munți:

- 7.1. Sat Rușii-Munți
- 7.2. Sat Maiorești
- 7.3. Sat Morăreni
- 7.4. Sat Sebeș

8. Comuna Stânceni:

- 8.1. Sat Stânceni
- 8.2. Sat Ciobotani
- 8.3. Sat Meștera

9. Comuna Suseni:

- 9.1. Sat Suseni
- 9.2. Sat Luieriu

10. Comuna Vătava:

- 10.1. Sat Vătava
- 10.2. Sat Dumbrava
- 10.3. Sat Ripa de Jos

EG. 8. Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;

Se verifică îndeplinirea cumulată a următoarelor condiții:

- ✓ rezultatul din exploatare din bilanțul precedent anului depunerii proiectului să fie pozitiv (inclusiv 0)/ veniturile să fie cel puțin egale cu cheltuielile în cazul Persoanelor fizice autorizate, Întreprinderilor individuale și Întreprinderilor familiale, în declarația privind veniturile realizate (formularele 200 și/ sau 221 însoțite de Anexe). Excepție fac solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale și cei care nu au înregistrat venituri din exploatare. Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamitate se vor atașa documente care demonstrează situația de calamitate.
- ✓ în cazul în care anul precedent depunerii Cererii de finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul operațional, care poate fi negativ.

Indicatorii economico-financiari trebuie să se încadreze în limitele menționate în cadrul secțiunii economice.

EG. 9. Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însușirii Declarației F și în baza corelării informațiilor din Studiul de fezabilitate, cu cele din Certificatul de Urbanism (unde este cazul) și ulterior, cu cele din documentul emis de Agenția de Protecția Mediului Județeană prezentat în etapa de contractare.

EG. 10. Investițiile necesare adaptării la standardele UE, aplicabile producției agricole realizate de tinerii fermieri care se instalează pentru prima dată într-o exploatare agricolă se vor realiza în termen de maxim 24 de luni de la data instalării (conform art 17, alin. 5 din R(UE) nr. 1305/2013)

Se corelează informațiile din Studiul de fezabilitate, cu cele din documentele emise de APM/ DSP/ DSVSA județene și din verificările în ONRC care conțin informații cu privire la persoana care s-a instalat pentru prima dată ca tânăr fermier. Data instalării pentru prima dată ca șef de exploatare este data la care tânărul fermier, figurează în ONRC că a preluat controlul efectiv asupra exploatarei înregistrată la APIA pe numele solicitantului, ca asociat unic/ majoritar și unic administrator al respectivei entități, respectiv, titularul întreprinderii Familiale (ÎF-ului).

EG. 11. Investițiile necesare adaptării la noi cerințe impuse fermierilor de legislația europeană se vor realiza în termen de 12 luni de la data la care aceste cerințe au devenit obligatorii pentru exploatarea agricolă (conform art. 17, alin.6 din R(UE) nr. 1305/2013)

Se verifică mențiunile documentelor emise de APM, DSP și DSVSA județene depuse în vederea semnării contractului.

EG. 12 Investițiile în instalații al căror scop principal este producerea de energie electrică, prin utilizarea biomasei, trebuie să respecte prevederile art. 13 (d) din R.807/2014, prin demonstrarea utilizării unui procent minim de energie termică de 10%,

Se verifică informațiile din Studiul de fezabilitate.

EG.13. În cazul procesării la nivel de fermă materia primă procesată va fi produs agricol (conform Anexei I la Tratat) și produsul rezultat va fi doar produs Anexa I la Tratat

Se verifică, în baza mențiunilor din Studiul de fezabilitate referitoare la produsul obținut în urma procesării și în baza Anexei I la Tratat dacă acest produs este inclus în această anexă.

EG. 14. Investiția va respecta legislația în vigoare din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară

Se verifică informațiile din Studiul de fezabilitate.

2.3 Tipuri de investiții și cheltuieli eligibile

În cadrul Măsurii M2/2A sunt sprijinite investițiile la nivelul întregului teritoriu al GAL DMS. Un proiect poate cuprinde atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile. Fondurile nerambursabile vor fi acordate doar pentru decontarea cheltuielilor eligibile, cheltuielile neeligibile urmând a fi suportate de beneficiarul proiectului. Cheltuielile neeligibile înscrise în proiectul selectat trebuie de asemenea finalizate până la data depunerii ultimei cereri de plată.

Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică a exploatației agricole, prevăzută la depunerea cererii de finanțare, pe toată perioada de implementare a proiectului cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim de **4.000 SO** stabilit prin condițiile de eligibilitate.

Solicitantul poate mări dimensiunea economică a exploatației peste cea prognozată, astfel:

- în perioada de implementare a proiectului și primul an de funcționare (adică primul an de monitorizare) cu condiția respectării categoriei (intervalului) de dimensiune pentru care a fost punctat în cadrul criteriilor de selecție.
- după primul an de funcționare (adică după primul an de monitorizare) fără nici o restricție.

Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru investiții corporale și/ sau necorporale (Investiții corporale – active fizice și circulante (clădiri, mijloace de transport, utilaje etc.), Investiții necorporale – active necorporale sub forma de fond de comerț, brevete etc., cheltuieli (în sensul contabil al cuvântului) de publicitate, cu studii etc.), conform următoarei liste indicative a cheltuielilor eligibile:

- ✓ Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități și a anexelor aferente activității productive desfășurate, dimensionate corelat cu numărul persoanelor ce vor utiliza aceste spații (*Pentru respectarea condițiilor de igienă, de protecție a muncii, sanitar-veterinare și a fluxului tehnologic, sunt eligibile cheltuielile cu spațiile destinate personalului de producție: laboratoare, vestiare tip filtru pentru muncitori, biroul medicului veterinar, biroul maștrilor, a șefului de fermă, spațiu pentru pregătirea și servirea mesei etc.);
- ✓ Construirea, amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat;

Important ! În cadrul acestor spații pot fi comercializate atât produse condiționate și/sau procesate, în conformitate cu definiția lanțului alimentar integrat cât și produse agricole primare (de exemplu, cele în stare proaspătă).

Distribuitoare automate pentru comercializare produse agricole condiționate și/sau ambalate și/sau procesate, prin care vor fi comercializate exclusiv propriile produse agricole.

În cadrul cheltuielilor de marketing sunt eligibile doar următoarele investiții și doar în limita a 5% din valoarea eligibilă a proiectului fără a depăși 30.000 euro:

- ✓ înființarea unui site – pentru promovarea și comercializarea propriilor produse, atât cele în stare proaspătă cât și cele condiționate și/sau procesate);
- ✓ crearea conceptului de etichetă pentru produsele comercializate inclusiv costurile cu crearea/achiziționarea și/sau înregistrarea mărcii beneficiarului
- ✓ crearea brandului/brandurilor produsului/produselor condiționate și/sau procesate care vor face obiectul comercializării. Sunt eligibile și costurile cu achiziționarea și/sau înregistrarea brandului/brandurilor acestor produse.

- Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/ utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv; (Ex.: tractoare, remorci agricole/tehnologice, inclusiv remorcile speciale pentru transportul animalelor vii/păsări/albine, combine, utilaje agricole pentru efectuarea lucrărilor solului, înființarea și întreținerea culturilor, instalații de evacuare și gestionare a dejecțiilor din zootehnie, echipamente aferente bucătăriilor furajere, inventarul apicol, generatoare terestre antigrindină etc).

Important! Este considerată cheltuială eligibilă doar leasingul financiar, cu obligația ca bunul să intre în proprietatea beneficiarului până la ultima plată.

Pentru o dimensionare adecvată a parcului de utilaje se recomandă consultarea *Tabelului privind corelarea puterii mașinilor agricole cu suprafața fermelor, postat pe pagina de internet a AFIR*. Corelarea se realizează cu suprafețele ce urmează a fi exploatate ca urmare a realizării investiției și prognozate în cadrul SF și a documentației tehnico-economice.

În cazul proiectelor care propun achiziția de generatoare terestre antigrindină solicitantul va prezenta la depunerea cererii de finanțare Acordul de principiu privind includerea generatoarelor terestre antigrindină în Sistemul Național de Antigrindină și Creștere a Precipitațiilor (SNACP), emis de Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național de Antigrindină și Creștere a Precipitațiilor, iar la ultima cerere de plata Avizul de includere în SNACP.

- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat, respectiv:
  - o Autocisterne,
  - o Autoizoterme,
  - o Autorulotele alimentare,
  - o Rulotele alimentare.
- Cheltuieli generate de înființarea plantațiilor pentru struguri de masă și alte culturi perene (cu condiția ca materialul de plantare să fie certificat), cu excepția cheltuielilor eligibile în cadrul subprogramului pomicol și a celor susținute prin Pilonul I (PNS 2014-2018):
  - Înființare de plantații pentru struguri de masă, inclusiv costurile pentru materiale de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină și ploaie, sisteme de irigații la nivelul exploatațiilor;
  - Înlocuirea plantațiilor pentru struguri de masă, inclusiv costuri pentru defrișare, material de plantare, sisteme de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină și ploaie, sisteme de irigații la nivelul exploatațiilor;

- Contribuția în natură în cazul înființării/înlocuirii plantațiilor de struguri de masă este eligibilă cu respectarea art 69 din R nr. 1303/2013.

Conform Art. 69: Norme specifice de eligibilitate pentru granturi și pentru asistența rambursabilă, contribuțiile în natură pot constitui cheltuieli eligibile cu condiția ca astfel să prevadă normele de eligibilitate ale fondurilor ESI și ale programului și să fie îndeplinite următoarele criterii:

- contribuția publică destinată unei operațiuni care include contribuții în natură nu depășește valoarea totală a cheltuielilor eligibile, cu excepția contribuțiilor în natură, la încheierea operațiunii;
- valoarea atribuită contribuțiilor în natură nu depășește costurile în general acceptate pe piața în cauză;
- valoarea și aplicarea contribuției poate face obiectul unei evaluări și al unei verificări independente;
- în cazul contribuțiilor în natură sub formă de muncă neremunerată, valoarea muncii este determinată luând în considerare timpul consacrat verificat și rata remunerației pentru o muncă echivalentă.

Cheltuielile legate de înființarea plantațiilor pentru struguri de masă au un cost/acțiune standard, care va conduce la valoarea calculată automat a investiției legate de înființare prin completarea Anexei 5 din cererea de finanțare cu suprafața afectată de investiție.

- În cazul solicitanților neplatitori de TVA, în temeiul legislației naționale privind TVA-ul, sunt cheltuieli eligibile valorile TVA aferente cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA;
- Cheltuieli determinate de conformarea cu standardele comunitare în cazul tinerilor fermieri în conformitate cu art 17 (5) și investiții determinate de conformare cu noile standarde** (prevăzute în secțiunea „Lista noilor cerințe impuse de legislația Uniunii”) în cazul modernizării exploatațiilor agricole conform art. 17 (6);
- Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

**Cheltuielile vor fi eligibile începând cu momentul apariției de noi standarde aplicabile exploatațiilor agricole.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt:

- cheltuieli pentru consultanță, proiectare, monitorizare și management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxele pentru eliberarea certificatelor, potrivit art.45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013, precum și cele privind obținerea avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, prevăzute în legislația națională.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului sunt eligibile dacă respectă prevederile art.45 din Regulamentul (UE) nr.1305/2013 și îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii sau rezultă din cerințele minime impuse de PNDR 2014 - 2020;
- b) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- c) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;
- d) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții - montaj.

Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului sunt eligibile dacă respectă condițiile anterior menționate și se decontează proporțional cu valoarea fiecărei tranșe de plată aferente proiectului. Excepție fac cheltuielile de consultanță pentru întocmirea dosarului cererii de finanțare care se pot deconta integral în cadrul primei tranșe de plată.

Costurile generale ale proiectului trebuie să se încadreze în maximum 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții - montaj și în limita a 5% pentru proiectele care prevăd investiții în achiziții simple.

În cazul proiectelor care vizează înființarea/înlocuirea plantațiilor de struguri de masă, valoarea prevăzută în Anexa A5 din cererea de finanțare, linia 1 Proiectare, analiza sol, va fi inclusă în cadrul cap. 3 din Bugetul indicativ.

Cheltuielile necesare pregătirii tuturor documentelor solicitate pentru întocmirea și completarea dosarului cererii de finanțare (până la semnarea contractului de finanțare) precum: cheltuieli pentru studii de teren și proiectare, cheltuieli de organizare (de asistență) necesare în procesul de achiziții pentru activitățile efectuate înainte de încheierea contractului de finanțare (asistența pentru derularea procedurii de achiziții, elaborarea cererilor de ofertă, a caietelor de sarcini și a altor documente necesare derulării procedurilor de achiziții), cheltuieli aferente studiilor de piață, de evaluare, cheltuieli pentru obținere avize, acorduri și autorizații necesare în dosarul cererii de finanțare în vederea încheierii contractului de finanțare, inclusiv onorariile aferente, pot fi decontate, de asemenea, la prima tranșă de plată.

2.4 Tipuri de investiții și cheltuieli neeligibile

Prin măsura M2/2A nu se pot finanța investiții care se încadrează în următoarele categorii:

- Achiziția de clădiri;
- Construcția și modernizarea locuinței;

- Achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă;
- Cheltuielile generate de investițiile în culturi energetice din specii forestiere cu ciclu scurt de producție (inclusiv cheltuielile cu achiziționarea materialului săditor și lucrările aferente înființării acestor culturi);
- Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole;
- Cheltuielile cu achiziția de cap tractor.
- Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a exploatației agricole: birouri administrative, săli de sedințe, săli de protocol, spații de cazare etc;
- Cheltuielile privind producția primară, procesarea și comercializarea produselor vinicole sprijinite prin Programul național de sprijin al României în sectorul vitivinicol 2014-2018, după cum urmează:
  - o Restructurare/înființarea/reconversia plantațiilor de vița de vie pentru vin (podgorii)
- Cheltuielile finanțate prin PNS legate de:
  - 1. Producția produselor vinicole, după cum urmează:**
    - a. Renovarea/modernizarea imobilelor destinate vinificației, inclusiv prin achiziția, după caz, a instalațiilor/echipamentelor aferente:
      - Controlul temperaturii
      - Infrastructura cramei
    - b. Îmbunătățirea procesului tehnologic prin achiziția de echipamente, inclusiv programe de calculator:
      - echipamente pentru procesarea strugurilor (transport, recepție, cântărire, zdrobire, presare, etc.)
      - echipamente pentru fermentație/vinificație,
      - echipament pentru procesarea vinului: tratamentul vinului și al mustului (filtrare, sedimentare, limpezire, etc.),
      - controlul temperaturii,
      - echipament pentru mișcarea și tratarea vinului în cramă
      - echipamente pentru depozitare, omogenizare, condiționare și maturarea/învechirea vinului,
      - echipamente pentru tehnologii aplicate vinurilor spumante (producție, depozitare, îmbuteliere și condiționare),
      - echipament pentru condiționare (îmbuteliere, etichetare, ambalare),
      - software pentru managementul cramei,
      - echipament pentru managementul apelor uzate,
      - echipament pentru infrastructura cramei.

2. Controlul calității

- a. Renovarea/modernizarea laboratoarelor pentru controlul calității:

- echipament de laborator pentru controlul calității produselor din vin, inclusiv pentru vinul organic

b. achiziția de echipamente noi, inclusiv de programe de calculator

- echipament pentru controlul calității produselor și procesării

- echipament pentru sisteme de calitate, trasabilitate

3. Comercializarea produselor viticole

(a) Renovarea/modernizarea imobilelor de vânzare și de prezentare, amplasate în perimetrul unității de vinificație:

- unități de prezentare și vânzare

- echipamente pentru prezentare și unități de vânzare

- echipamente pentru distribuția și comercializarea vinului

- hardware, software, platforme web (de rețea) pentru comerțul electronic.

Costuri generale legate de cheltuielile privind onorariile/tarifele pentru specialiști (arhitecți/sau ingineri, consultanți de orice fel), pentru consultanță, studii de fezabilitate, achiziție de patente și licențe, înregistrarea mărcilor și desenelor industriale, cheltuieli de autorizare și alte costuri generate de cele de mai sus

• **Atenție! Solicitanții care au accesat sprijin prin Programul National Apicol 2014-2016 (PNA) – Măsura Raționalizarea stupăritului pastoral (cf HG 1050/2013 cu completările și modificările ulterioare), vor accesa submăsura 4.1 doar după finalizarea investiției derulate prin PNA.**

Cheltuielile neeligibile generale, în conformitate cu capitolul 8.1 PNDR, sunt:

- cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente „second hand”;
- cheltuieli efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului cu excepția, costurilor generale definite la art. 45, alin 2 litera c) a R (UE) nr. 1305/2013 care pot fi realizate înainte de depunerea cererii de finanțare;
- cheltuieli cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane; cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
- cheltuieli neeligibile în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume:
  - dobânzi debitoare, cu excepția celor referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru dobândă sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;
  - achiziționarea de terenuri neconstruite și construite
  - taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare;

- în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.
- Cheltuielile cu investițiile în cadrul exploatațiilor pomicole sprijinite prin intermediul sM 4.1a Investiții în exploatații pomicole.

1.5. Criteriile de selecție ale proiectului

Pentru această submăsură pragul minim este de 20 de puncte și reprezintă pragul sub care niciun proiect nu poate intra la finanțare.

Important! Este important ca înainte de depunerea cererii de finanțare, să identificați, obiectiv, punctajul estimat (autoevaluare, prescoring) pe care aceasta o întrunește și să-l menționați în cererea de finanțare, secțiunea A „Date despre tipul de proiect și beneficiar”.

Important! Solicitantul nu va reduce dimensiunea economică a exploatației agricole, prevăzută la depunerea cererii de finanțare, pe toată perioada de implementare a proiectului cu mai mult de 15%. Cu toate acestea, dimensiunea economică a exploatației agricole nu va scădea, în nicio situație, sub pragul minim **de 4.000 SO** stabilit prin condițiile de eligibilitate. Total SO a exploatației pentru care s-a primit punctaj va putea crește în anii de previzionare, ținând cont însă de faptul ca la sfârșitul primului an de monitorizare, exploatația să se încadreze în categoria (intervalul) de dimensiune economică pentru care s-a primit punctaj.

Scorul se calculează în baza următoarelor principii de selecție:

SECTOR VEGETAL			
Nr. crt.	Criteriu de selecție	Punctaj	Observații
1	Potențialul agricol al zonei: proiecte care vizează potențialul zonal determinat în baza studiilor de specialitate;	Max 20p	
	1.1. Proiectul este implementat într-o zonă cu potențial agricol ridicat (conform notei de bonitare ICPA);	20 p	Atenție! Încadrarea în tipul de potențial (ridicat sau mediu) se va face conform Anexei nr.5.
	1.2. Proiectul este implementat într-o zonă cu potențial agricol mediu (conform notei de bonitare ICPA)	10 p	

SECTOR VEGETAL			
Nr. crt.	Criteriu de selecție	Punctaj	Observații
2	Sector prioritar – proiecte care vizează sectorul/sectoarele prioritare din teritoriul GAL conform analizei diagnostic precum: sectorul zootehnic (ovine, bovine, taurine și păsări) și vegetal (grâul și seara, porumbul și cartofii);	Max 20p	Atenție! Beneficiarul va trebui să-și mențină ca prioritară, cel puțin pe durata primului an de monitorizare a investiției, grupa mare de cultură pentru care a primit punctaj.
	2.1. Cartofi a) semințe și/ sau material săditor b) producție	20p	
		19p	
	2.2. Grâu și seară a) semințe și/ sau material săditor b) producție	18p	
		17p	
	2.3. Porumb a) semințe și/ sau material săditor b) producție	17p	
	16p		
3	Inovare – caracterul inovativ al soluțiilor propuse. Termenul „inovare” va fi utilizat în accepțiunea enunțată în PNDR 2014-2020 ¹	Max 20p	
	3.1. inovație/ diversificare de produs/ serviciu și proces	20 p	
	3.2. inovație/ diversificare de produs/ serviciu	10 p	
	3.3. inovație/ diversificare de proces	5 p	
4	Asociere- fermierii care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare; Solicitanții sunt:	Max 20p	Atenție! Scorarea proiectului se va face proporțional în funcție de numărul membrilor care au la momentul depunerii
	4.1. Grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole având dimensiunea până la 8 000 SO	20 p	

¹ Conform PNDR 2014-2020, Cap. 8, Sub-cap. 8.2, Secțiunea 8.2.15.3.2.1, p. 572

SECTOR VEGETAL			
Nr. crt.	Criteriu de selecție	Punctaj	Observații
	4.2. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole de dimensiuni cuprinse între >8.000 - ≤ 12.000 SO	10 p	Cereri de finanțare, dimensiunile economice ale exploatațiilor conforme cu dimensiunile precizate în criteriile de selecție.
	4.3. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole de dimensiuni cuprinse între >12.000 - ≤ 50.000 SO	50 p	
5	Mediu și climă: se urmărește alinierea la obiectivul transversal de la nivel european de protecție a mediului înconjurător și combatere a efectelor schimbărilor climatice.	Max 20p	
	Proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă asigură în urma unei evaluări ex-ante posibile economii de apă de:		
	5.1. peste 20%	20 p	
	5.2. >10% – ≤20%	10 p	
		100p	

Observații:

CS 1. Potențialul agricol al zonei

- În cazul în care apar discrepanțe între valoarea medie a notei de bonitare la nivel de UAT și capacitatea de producție a solului din ferma solicitantului, OSPA, la solicitarea fermierului, poate evalua nota de bonitare medie pentru amplasamentul solicitantului utilizând studiile existente, conform metodologiei actualizate de modificare a notei de bonitare din Anexa 5. Studiul OSPA județean privind nota de bonitare a terenurilor agricole va fi însoțit de aviz ICPA. Scorarea va ține cont de nota de bonitare a terenurilor din UAT unde figurează cultura predominantă existentă/ înființată (din punct de vedere al dimensiunii suprafeței ocupate de cultură față de total suprafață agricolă). Pentru stabilirea scorului, în cazul previzionarii mai multor tipuri de culturi, acestea se vor grupa pe categorii, conform foii 2 de lucru „asimilări culturi” din Anexa 5.
- Dacă exploatarea este prevăzută cu sistem de irigații sau prin proiect este prevăzut un astfel de sistem, atunci se va încadra în potențialul agricol conform notei de bonitare aferentă culturilor pentru terenurile irigate, conform Anexei nr. 5. În acest caz, este

necesar ca cel puțin 50% din suprafața aferentă culturii predominante (pe baza căreia se acordă punctaj

- Se vor avea în vedere precizările din legenda aferentă Anexei 5 prin care se face corelarea dintre culoare și potențial (ridicat = culoarea verde, mediu = culoarea galben, culoarea roșu reprezintă potențial scăzut și nu se acordă punctaj)
- Investițiile - sere, solarii, ciupercării - vor fi încadrate în investiții din zonele cu potențial agricol ridicat și se acordă automat punctajul aferent primului criteriu.
- În cazul în care cultura propusă prin proiect nu este în foia de lucru „vegetal” din Anexa 5, solicitantul va consulta foaia 2 de lucru „asimilări culturi” pentru încadrarea pe potențial.

CS 2. Sector prioritar

Pentru acordarea punctajului se va lua în considerare cultura majoritară din punct de vedere al dimensiunii economice (SO) previzionate, față de totalul dimensiunii economice a întregii exploatații atinse la sfârșitul primului an de monitorizare, ca urmare a realizării investiției prevăzute în proiect. În cazul exploatațiilor mixte când proiectul a fost încadrat pe sectorul vegetal (aceasta reprezentând componenta majoritar valorică din Bugetul indicativ al Cererii de finanțare) analiza SO a grupei de cultură se va face comparativ cu totalul SO al sectorului vegetal, nu cu total SO al întregii exploatații.

CS 4. Calculul se face după algoritmul următor:

Ex.: Numărul total al membrilor formei asociative este de 10 fermieri. Din acest număr :

- 2 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO < 8.000 (CS 4.1), rezultă un punctaj de $20\% \times 20p = 4$ puncte;
- 2 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO > 8.000 - ≤ 12.000 SO (CS 4.2) rezultă un punctaj de $20\% \times 18p = 3,6$ puncte;
- 2 membri însemnând 20% din totalul membrilor dețin exploatații având dimensiunea SO > 12.000 - ≤ 50.000 SO (CS 4.3) rezultă un punctaj de $20\% \times 16p = 3,2$ puncte.

Restul membrilor (40% din numărul total de membri) se situează cu dimensiunea exploatațiilor lor peste pragul de 100.000 SO (adică se situează în afara criteriilor de selecție aferente principiului P4). În acest caz, punctajul se cumulează pentru toate criteriile pentru care s-a obținut punctaj și se calculează astfel: $20\% \times 20p + 20\% \times 18p + 20\% \times 16p = 4p + 3,6p + 3,2p = 10,8p$ totale obținute de forma asociativă. Pot exista situații în care o formă asociativă reunește exploatații membre doar din una/ două din cele trei categorii de dimensiune economică la care se referă criteriile de selecție fapt ce va determina cumularea punctajelor obținute doar din criteriul/ criteriile de selecție îndeplinite.

SECTOR ZOOTEHNIC			
Nr. crt.	Criteriu de selecție	Punctaj	Observații
1	Potențialul agricol al zonei: proiecte care vizează potențialul zonal determinat în baza studiilor de specialitate;	Max 20p	Atenție! Încadrarea în tipul de potențial (ridicat sau mediu) se va face conform Anexei nr.5.
	1.1. Proiectul este implementat într-o zonă cu potențial agricol ridicat (conform notei de bonitare ICPA);	20 p	
	1.2. Proiectul este implementat într-o zonă cu potențial agricol mediu (conform notei de bonitare ICPA)	10 p	
2	Sector prioritar – proiecte care vizează sectorul/sectoarele prioritare din teritoriul GAL conform analizei diagnostic precum: sectorul zootehnic (ovine, bovine, taurine și păsări) și vegetal (grâul și secara, porumbul și cartofii);	Max 20p	Atenție! Beneficiarul va trebui să-și mențină ca prioritară, cel puțin pe durata primului an de monitorizare a investiției, grupa mare de cultură pentru care a primit punctaj.
	2.1. Ovine și Bovine (inclusiv bubaline) a) Carne b) Lapte, inclusiv rase mixte	20p 19p	
2.2. Taurine a) Carne b) Reproducție /Montă	18p 17p		
	2.3. Păsări a) Carne/Ouă	17p 16p	
3		Inovare – caracterul inovativ al soluțiilor propuse. Termenul „inovare” va fi utilizat în accepțiunea enunțată în PNDR 2014-2020 ²	
	3.1. inovație/ diversificare de produs/ serviciu și proces	20 p	
	3.2. inovație/ diversificare de produs/ serviciu	10 p	
	3.3. inovație/ diversificare de proces	5 p	
4	Asociere- fermierii care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul	Max 20p	

² Conform PNDR 2014-2020, Cap. 8, Sub-cap. 8.2, Secțiunea 8.2.15.3.2.1, p. 572

SECTOR ZOOTEHNIC			
Nr. crt.	Criteriu de selecție	Punctaj	Observații
	cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare; Solicitanții sunt:		
	4.1. Grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole având dimensiunea până la 8 000 SO	20 p	Atenție! Scorarea proiectului se va face proporțional în funcție de numărul membrilor care au la momentul depunerii Cererii de finanțare, dimensiunile economice ale exploatațiilor conforme cu dimensiunile precizate în criteriile de selecție.
	4.2. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole de dimensiuni cuprinse între >8.000 -≤ 12.000 SO	10 p	
	4.3. grupuri de producători sau cooperative formate predominant din exploatații agricole de dimensiuni cuprinse între >12.000 -≤ 50.000 SO	5 p	
5	Mediu și climă: se urmărește alinierea la obiectivul transversal de la nivel european de protecție a mediului înconjurător și combatere a efectelor schimbărilor climatice.	Max 20p	
	CS 5.1. Proiectul prevede investiții pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	20 p	
	TOTAL	100 p	

OBSERVAȚII:

CS 1. Potențialul agricol al zonei:

Încadrarea în tipul de potențial (ridicat sau mediu) conform Anexei nr.5 se va face ținând cont de nota de bonitare acordată UAT unde este amplasat punctul de lucru vizat de proiect, în funcție de modul de creștere a animalelor, în sistem închis sau liber, și de existența sau nu a acțiunii de procesare în cadrul fermei. Se va lua în calcul specia de animale predominantă din efectivul total de animale al fermei (exprimate în SO). (potențial ridicat = culoarea verde, mediu= culoarea galben, culoarea roșu reprezintă potențial scăzut și nu se acordă punctaj). În cazul investițiilor ce vizează creșterea albinelor, se va acorda punctajul maxim.

CS 2. Sector prioritar

Pentru acordarea punctajului se va lua în considerare specia de animale majoritară din punct de vedere al dimensiunii economice (SO) previzionate, față de totalul dimensiunii economice a întregii exploatații, rezultate, la sfârșitul primului an de monitorizare ca urmare a realizării investiției prevăzute în proiect.

În cazul exploatațiilor mixte când proiectul a fost încadrat pe sectorul zootehnic (acesta reprezentând componenta majoritar valorică din Bugetul indicativ al Cererii de Finanțare) analiza SO a speciei de animale se va face comparativ cu totalul SO al sectorului zootehnic nu cu total SO al întregii exploatații.

CS4. Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare.

Atenție!

Cel puțin 50% din dimensiunea economică a exploatației formei asociative va fi compusă din însumarea dimensiunilor exploatațiilor membrilor fermieri care se încadrează în categoria de dimensiune aferentă criteriului punctat.

Ex. Pentru a primi punctaj pentru criteriul 1 (20 puncte), o cooperativa agricolă care însumează de la membrii 50.000 SO, va trebui să demonstreze că cel puțin 25.000 SO provine de la membrii care au dimensiunile exploatațiilor sub 8.000 SO fiecare.

Scorarea proiectului în cazul cooperativelor agricole, societăților cooperative agricole și grupurilor de producători se va face în funcție de dimensiunea economică a exploatației la momentul depunerii Cererii de Finanțare.

2.6 Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)

Contribuția publică aferentă măsurii M2/2A prin PNDR este de **249.999,60 euro**, alocare financiară din SDL GAL DMS.

I. În cazul fermelor având dimensiunea economică până la 500.000 SO:

Rata sprijinului public nerambursabil va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

- în cazul proiectelor care prevăd **achiziții simple** – maximum 50.000 euro, respectiv 30.000 euro pentru fermele mici;
- în cazul proiectelor care prevăd **construcții-montaj** – maximum 70.000 euro pentru sectorul vegetal, respectiv 40.000 euro pentru fermele mici din sectorul vegetal și maximum 100.000 euro pentru legume în spații protejate (sere) și sectorul zootehnic, respectiv 70.000 euro pentru fermele mici din sectorul zootehnic;
- în cazul proiectelor care prevăd crearea de **lanțuri alimentare integrate** la nivelul exploatației agricole - maximum 80.000 euro, respectiv 50.000 euro pentru fermele mici;

Atenție!

Ferma mică reprezintă exploatarea agricolă având dimensiunea economică între 4.000 și 11.999 euro SO, valoarea producției standard.

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO), respectiv 70% în cazul fermelor având între 250.000 și 500.000 SO, în cazul:

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani**, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, în conformitate cu anexa II a R 1305), respectiv, să se încadreze în una din următoarele categorii:
  - Persoană fizică autorizată (PFA) înființată conform OUG nr.44/2008 cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii Cererii de Finanțare a proiectului și care deține competențele și calificările profesionale adecvate.
  - Întreprindere individuală înființată în baza OUG nr.44/2008 al cărei titular are vârsta sub 40 de ani la data depunerii Cererii de Finanțare a proiectului și deține competențele și calificările profesionale adecvate;
  - Întreprinderea familială (IF) înființată în baza OUG nr.44/2008 cu condiția ca tânărul fermier, solicitant al sprijinului cu vârsta sub 40 de ani la data depunerii Cererii de Finanțare, cu competențele și calificările profesionale adecvate să fie

reprezentantul IF desemnat prin acordul de constituire și să exercite controlul efectiv asupra exploatației prin deținerea cotei majoritare din patrimoniul de afectațiune;

- Societate cu răspundere limitată cu asociat unic persoană fizică, care este și administratorul societății, cu vârsta sub 40 ani la data depunerii Cererii de Finanțare care deține competențele și calificările profesionale adecvate.
- Societate comercială (cu răspundere limitată cu mai mulți asociați) cu condiția ca tânărul fermier, solicitant al sprijinului, să exercite controlul efectiv asupra exploatației prin deținerea pachetului majoritar al părților sociale și deținerea funcției de administrator unic al societății comerciale respective și să aibă competențele și calificările profesionale adecvate

Pentru toate situațiile mai sus menționate, tânărul fermier trebuie să se fi stabilit **(instalat) pentru prima dată** ca șef al unei exploatații în exploatația agricolă vizată de proiect și **să nu fi trecut mai mult de cinci ani** de la instalare până la depunerea Cererii de Finanțare.

Data instalării pentru prima dată ca șef de exploatație este data la care tânărul fermier, figurează în evidențele ONRC că a preluat controlul efectiv asupra exploatației înregistrată la APIA pe numele solicitantului, ca asociat unic/majoritar și administrator unic al respectivei entități (oricare ar fi statutul juridic), respectiv titular al IF-ului. Dacă data înregistrării în ONRC a tânărului fermier, diferă de data înregistrării exploatației la APIA pe numele solicitantului, termenul de 5 ani se va calcula începând cu cea mai recentă înregistrare dintre cele două, față de momentul depunerii.

Dacă din verificarea în ONRC rezultă că persoana fizică a mai condus o formă juridică (respectiv, a deținut funcția de asociat/acționar majoritar și funcția de unic administrator) cu activitate agricolă înscrisă la APIA, nu se mai consideră că îndeplinește condiția de tânăr fermier instalat.

Atenție!

Se va avea în vedere data la care exploatația a fost înregistrată la APIA și nu data la care solicitantul a obținut RO-ul de la APIA.

b) Proiectelor integrate – respectiv în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate;

c) Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agro-mediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;

În cazul art 28 (Agromediu), cele 20 de puncte procentuale suplimentare se acorda, după cum urmează:

1. Pentru investițiile adresate terenurilor arabile cu condiția ca suprafața aflată sub angajament să reprezinte mai mult de 50% din terenul arabil aparținând exploatației agricole.

Intensitatea mărită se acordă pentru utilajele și echipamentele specifice lucrărilor de arat, grăpat, discuit, semănat/însămânțat, tocat resturi vegetale, încorporat resturi vegetale în sol, numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil deținut în cadrul fermei se află sub un angajament în derulare în cazul următoarelor pachete promovate prin Măsura 10 – Agromediu și climă (AGM):

Pachetul 4 – culturi verzi, Pachetul 7 – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*), suprafețe pe care se realizează lucrări de tehnologie a culturilor;

Intensitatea mărită se acordă pentru facilități necesare depozitării și compostării gunoiului de grajd numai în cazul în care peste 50% din terenul arabil deținut în cadrul fermei se află sub un angajament în derulare în cazul Pachetului 4 – culturi verzi, Pachetului 5 – adaptarea la efectele schimbărilor climatice și Pachetului 7 – terenuri arabile importante ca zone de hrănire pentru gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*).

2. Pentru investițiile adresate pajiștilor cu condiția ca suprafața aflată sub angajament să reprezinte mai mult de 50% din suprafața de pajiști aparținând fermei.

Intensitatea suplimentară se acordă doar pentru contravaloarea următoarelor:

- utilajelor folosite pentru cosit, strâns, balotat și transportat fânul și a altor asemenea investiții utilizate în cazul pajiștilor care fac obiectul sprijinului acordat prin Pachetul 1 – pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV) fără Pachetul 2 – practici agricole tradiționale;
- utilajelor ușoare (utilaje cu lama scurtă, greutate redusă și viteză mică de deplasare) folosite pentru cosit, strâns, balotat și transportat fânul și a altor asemenea investiții utilizate în cazul pajiștilor care fac obiectul sprijinului acordat prin varianta 2.2 – utilaje ușoare pe pajiști permanente utilizate ca fânețe din pachetul 2 – practici agricole tradiționale, varianta 3.1.2 –utilaje ușoare pe pajiști importante pentru *Crex crex* din sub-pachetul 3.1 – *Crex crex*, varianta 3.2.2 –utilaje ușoare pe pajiști importante pentru *Lanius minor* și *Falco Vespertinus* din sub-pachetul 3.2 - *Lanius Minor* și *Falco Vespertinus*, varianta 6.2 - utilaje ușoare pe pajiști importante pentru fluturi (*Maculinea sp.*) din pachetul 6 – pajiști importante pentru fluturi (*Maculinea sp.*);
- platformele pentru depozitarea și/sau compostarea gunoiului de grajd și utilajele/echipamentele de transport și de împrăștiere a gunoiului de grajd – în cazul pachetelor 1, 3.1, 3.2 și 6;

3. Pentru investițiile ce deserveșc animalele care fac obiectul angajamentelor pachetului nr. 8 (rase locale în pericol de abandon) – contravaloarea investiției în cauză se obține înmulțind procentul pe care îl detine nucleul de rase locale în pericol de abandon în total efective de animale, cu total valoare eligibilă a proiectului. Intensitatea mărită se acordă doar pentru această contravaloare.

Exemplu dacă rasele în pericol de abandon reprezintă 10% din total efective (exprimate în UVM), se aplica acest procent la valoarea totală eligibilă, și se acordă 20 puncte procentuale suplimentare la intensitate sprijin doar pentru această cota de 10% din valoarea totală eligibilă.

Atenție! În situația de mai sus, fie că sunt îndeplinite cumulativ cele două condiții (investiții legate de operațiuni de agromediu și agricultură ecologică) sau este îndeplinită doar una dintre condiții, majorarea intensității se va face doar cu 20 puncte procentuale suplimentare.

În cazul agriculturii ecologice (art 29) obținerea unei intensități suplimentare cu 20 puncte procentuale pentru valoarea eligibilă a proiectului este posibilă doar dacă întreaga exploatare a beneficiarului este ecologică (în conversie sau certificată) în cazul în care investiția deservește/ poate fi utilizată/ formează un flux cu activele întregii exploatare (ex: achiziționarea de utilaje agricole, acestea putând fi folosite în orice unitate de producție care vizează cultura vegetală și face parte din exploatarea solicitantului) sau, parcelele vizate de investiție sunt în conversie sau certificate, în cazul în care investiția este utilizată în desfășurarea unei activități independente de restul activităților din exploatare (ex: solicitantul deține o exploatare zootehnică și propune investiții pentru o unitate de producție vegetală, sau deține o exploatare vegetală, cultură mare și propune prin proiect realizarea unei sere. În aceste situații, investițiile realizate se pot utiliza doar pentru obiectivul propus prin proiect neputând fi utilizate la celelalte unități de producție).

II. În cazul cooperativelor și grupurilor de producători – 50% intensitate sprijin fără a depăși maximum 200.000 euro indiferent de tipul investiției;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- a)** Investițiilor colective realizate de formele asociative ale fermierilor (cooperative și grupuri de producători) și a proiectelor integrate;
- b)** Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agro-mediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013;
- c)** Investiții în zone care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice, menționate la art. 32 R(UE) nr. 1305/2013;

Stabilirea intensității sprijinului public în funcție de dimensiunea economică se realizează luând în calcul Total SO exploatare la momentul depunerii Cererii de Finanțare, respectiv:

1. în cazul modernizărilor calculul SO se va face în baza înregistrărilor din ultima perioadă (campanie) de depunere (înregistrare) a cererii unice de plată pe suprafață în Registrul unic de identificare de la APIA din perioada de depunere stabilită conform legislației naționale și/sau a ultimei înregistrări/actualizări în Registrul Exploatare de la ANSVSA/DSVSA efectuată înainte cu cel mult 30 de zile față de data depunerii Cererii de Finanțare, și, dacă este cazul, a documentului solicitat de expert la APIA pentru dovedirea înscrierii în sistem a suprafeței de teren pentru care nu s-a depus încă cerere de plată.
2. în cazul desfășurării pentru prima dată a unei activități agricole (solicitantul este înscris cu exploatarea agricolă la APIA/ ANSVSA de mai puțin de 12 luni sau nu a depus nici o cerere

de plată la APIA până la data depunerii Cererii de Finanțare) dimensiunea economică va fi calculată în baza suprafeței identificate în APIA și a previziunilor din punct de vedere a culturii și/număr de animale, din documentația tehnico-economică a proiectului, la sfârșitul primului an de monitorizare, ca urmare a realizării investițiilor propuse prin proiect (indiferent dacă solicitantul figurează cu terenuri cultivate sau necultivate/animale în posesie la momentul depunerii CF) și/sau a documentului solicitat de expert la APIA care certifică că solicitantul s-a înscris în sistem cu suprafața declarată în Cererea de Finanțare. În acest caz (punctul 2) se încadrează și PFA-urile, IF-urile și II-urile care au preluat exploatarea agricolă gestionată anterior de persoana fizică (actualul titular de PFA, II sau IF).

Atenție!

Plafonul maxim al sprijinului public aferent lanțurilor alimentare integrate se acordă doar proiectelor realizate de către fermieri care se încadrează în condițiile aplicabile Criteriilor de Selecție nr. 3.1 a, 3.1 b și 3.2 (lanțul alimentar integrat realizat la nivelul propriilor exploatați agricole).

Pentru celelalte situații descrise în cadrul criteriilor de selecție aferente principiului lanțurilor alimentare integrate, investiția propusă prin proiect se va încadra la plafoanele stabilite pentru producția agricolă primară.

CAPITOLUL 3. ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE ACORDATE PENTRU INVESTIȚII ÎN EXPLOATAȚII AGRICOLE

Principiul de bază al finanțării nerambursabile este acela al rambursării cheltuielilor eligibile efectuate (suportate și plătite efectiv) în prealabil de către beneficiar.

Atenție!

În conformitate cu prevederile art. 60 din Regulamentul Comisiei (CE) nr. 1306/2013, nu sunt eligibili beneficiarii care au creat în mod artificial condițiile necesare pentru a beneficia de finanțare în cadrul măsurilor PNDR 2014-2020, obținând astfel depășirea intensității sprijinului financiar. În acest sens, vă recomandăm să studiați anexa la Ghidul Solicitantului „Instrucțiuni privind evitarea creării de condiții artificiale în accesarea PNDR 2014-2020” pentru evitarea oricăror situații conflictuale cu organismele de control.

Un beneficiar poate aplica pentru unul sau mai multe proiecte pe întreaga perioadă de programare (2014-2020) în cadrul măsurii, însă **depunerea unui alt proiect FEADR este condiționată de finalizarea investiției începute anterior**, iar cumulul ajutorului public nerambursabil acordat unui beneficiar nu va trebui să depășească **200.000 euro pe o perioadă de până la 3 ani fiscali indiferent de forma sprijinului financiar** (subvenții, credite cu dobândă preferențială, etc.).

Acționarii/asociații majoritari ai unei societăți comerciale nu pot avea mai multe proiecte în derulare, în același timp și pentru aceleași tipuri de investiții, în cadrul măsurii M2/2A.

3.1 Completarea, depunerea și verificarea dosarului cererii de finanțare

Dosarul Cererii de finanțare conține Cererea de finanțare însoțită de anexele tehnice și administrative, conform listei documentelor (secțiunea E din Cererea de finanțare), legate în două exemplare format tipărit (1 original + 1 copie) și 2 exemplare în format electronic astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor.

Formularul standard al Cererii de finanțare este prezentat în Anexa 1 la prezentul Ghid și este disponibil în format electronic, la adresa www.gal-dms.ro

Se va utiliza ultima versiune de Cerere de finanțare publicată în cadrul sesiunii de proiecte!

3.1.1 Completarea cererii de finanțare

Completarea Cererii de finanțare, inclusiv a anexelor acesteia, se va face conform modelului standard publicat de GAL DMS. Modificarea modelului standard (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată, etc.) poate

conduce la respingerea Dosarului Cererii de finanțare pe motiv de neconformitate administrativă.

Modificarea modelului standard de către solicitant (eliminarea, renumerotarea secțiunilor, anexarea documentelor suport în altă ordine decât cea specificată etc) poate conduce la respingerea Dosarului Cererii de Finanțare) Cererea de finanțare trebuie redactată pe calculator, în limba română. Nu sunt acceptate Cereri de finanțare completate de mână. Dosarul Cererii de finanțare va cuprinde în mod obligatoriu un OPIS, asumat de solicitant prin semnătura, cu următorul conținut:

Titlul complet al proiectului

Nr. crt.	Titlul documentului	Nr. Pagina (de la..... pâna la.....)
----------	---------------------	--------------------------------------

Semnătura solicitantului

Pagina OPIS este pagina cu numărul 0 a Cererii de finanțare. Cererea de finanțare trebuie completată într-un mod clar și coerent pentru a înlesni procesul de evaluare a acesteia.

În acest sens, se vor furniza numai informațiile necesare și relevante, care vor preciza modul în care va fi atins scopul proiectului, avantajele ce vor rezulta din implementarea acestuia și în ce măsură proiectul contribuie la realizarea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare Locală.

Compartimentul tehnic al GAL asigură suportul necesar solicitanților pentru completarea cererilor de finanțare, privind aspectele de conformitate pe care aceștia trebuie să le îndeplinească.

Responsabilitatea completării Cererii de Finanțare în conformitate cu Ghidul de Implementare aparține solicitantului.

La întocmirea Cererii de finanțare se va utiliza cursul de schimb euro-lei valabil la data întocmirii Studiului de fezabilitate /DALI / Memoriu Justificativ, preluat de pe pagina web a Băncii Central – Europene – www.ecb.int secțiunea:

<http://www.ecb.int/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html>.

NOTĂ

Este necesar să se respecte formatul standard al anexei „Indicatori de monitorizare” care face parte integrantă din Cererea de Finanțare, precum și conținutul acesteia. Se vor completa numai indicatorii solicitați (nu se vor adăuga alte categorii de indicatori care nu sunt incluși în tabelul prezentat). Completarea tuturor indicatorilor solicitați în conformitate cu cele prezentate în Cererea de Finanțare este obligatorie.

Pentru a facilita accesarea fondurilor europene nerambursabile prin FEADR, solicitantul poate beneficia de fonduri în avans, prin bifarea căsuței corespunzătoare în Cererea de finanțare³.

³ În conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului (CE) nr. 679/2011 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1974/2006 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltarea rurală acordat din FEADR

Beneficiarul care nu a solicitat avans la data depunerii Cererii de finanțare, are posibilitatea de a solicita obținerea avansului ulterior semnării Contractului de finanțare FEADR cu condiția să nu depășească data depunerii primului dosar al cererii de plată la Autoritatea contractantă. Avansul se recuperează la ultima tranșă de plată.

Pe toată perioada derulării Contractului de finanțare încheiat cu GAL DMS/AFIR beneficiarul este obligat să informeze asupra oricărei forme de ajutor de stat primit pentru susținerea proiectului.

Beneficiarul depune astfel, Declarația privind ajutoarele de stat, la sediul GAL DMS/Autorității Contractante în termen de maximum 15 zile de la data obținerii ajutorului de stat dar nu mai târziu de data depunerii primei plăți ulterioară obținerii ajutorului și concomitent cu aceasta depune bugetul modificat prin care diminuează ajutorul nerambursabil.

Valoarea sprijinului se diminuează în condițiile în care, prin cumularea valorii ajutorului de stat primit, cu valoarea totală nerambursabilă a proiectului selectat se depășește intensitatea sprijinului aprobat în conformitate cu prevederile PNDR (max. 90%).

3.1.2. Depunerea dosarului cererii de finanțare

Solicitantul trebuie să depună dosarul Cererii de finanțare în două exemplare în format tipărit (un original și o copie) și două exemplare în formă electronică. Acesta trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului cererii de finanțare/

Originalul și copiile Cererii de finanțare, împreună cu formatele electronice (CD/DVD) și cu documentele în original (pentru care a atașat copii) se depun la sediul Asociației GAL Defileul Mureșului Superior, localitatea Deda, str. Principală, nr. 180, C.P. 547205, jud. Mureș, România, conform mențiunilor din apelul de selecție.

Fiecare exemplar din dosarul Cererii de finanțare va fi legat, paginat și opisat, cu toate paginile numerotate manual în ordine de la 1 la n în partea dreaptă sus a fiecărui document, unde n este numărul total al paginilor din dosarul complet, inclusiv documentele anexate, astfel încât să nu permită detașarea și/sau înlocuirea documentelor. OPIS – ul va fi numerotat cu pagina 0.

Fiecare pagină va purta ștampila solicitantului.

IMPORTANT! Vor fi atașate copii electronice (prin scanare) a studiului de fezabilitate/memoriului justificativ însoțit de avizul INSCC, inclusiv a tuturor documentelor atașate dosarului Cererii de finanțare, salvate ca fișiere distincte cu denumirea conformă listei documentelor (secțiunea specifică E din Cererea de finanțare).

Denumirea fișierelor nu trebuie să conțină caractere de genul: “~ " # % & * : < > ? / \ { | }”, sau să conțină două puncte succesive “..”. Numărul maxim de caractere ale denumirii unui fișier

nu trebuie să fie mai mare de 128, iar numărul maxim de caractere ale denumirii unui director de pe CD/DVD nu trebuie să fie mai mare de 128 de caractere. Piesele desenate care depășesc formatul A3, se pot atașa salvate direct în format pdf, la care se va adăuga declarația proiectantului privind conformitatea cu planșele originale din Cererea de finanțare.

ATENȚIE !

În situația în care copia electronică nu corespunde condițiilor menționate mai sus proiectul va fi declarat neconform.

Proiectul va fi amplasat strict pe teritoriul GAL DMS.

Dosarele Cererilor de finanțare sunt depuse personal de către reprezentantul legal, așa cum este precizat în formularul Cererii de finanțare, sau de către un împuternicit prin procura legalizată (în original) al reprezentantului legal, la GAL DMS, înaintea datei limită care figurează în apelul de proiecte.

Exemplarele vor fi marcate clar, pe coperta, în partea superioară dreapta, cu „ORIGINAL”, respectiv „COPIE”. **Solicitantul trebuie să se asigure că rămâne în posesia unui exemplar complet al Dosarului Cererii de finanțare, în afara celor două exemplare pe care le depune.**

Pentru acele documente originale care rămân în posesia solicitantului (ex: act de proprietate, bilanț contabil vizat de administrația financiară), expertul verficator va confrunța copiile cu originalul și, în caz de conformitate, va face mențiunea datată și semnată „Conform cu originalul”.

Verificarea concordanței cu originalul documentelor atașate, conform punctului E din cererea de finanțare, se va realiza înainte de încheierea contractului de finanțare, când solicitantul declarat eligibil va prezenta originalele documentelor atașate în copie la cererea de finanțare, odată cu documentele solicitate în vederea contractării.

Depunerea proiectelor la AFIR

Reprezentanții GAL sau solicitanții pot depune la AFIR proiectele selectate de către GAL nu mai târziu de 15 (cincisprezece) zile calendaristice de la Raportul de selecție, respectiv Raportul de Contestații întocmit de GAL, astfel încât să se poată realiza evaluarea și contractarea acestora în termenul limită prevăzut de legislația în vigoare. Cererile de finanțare vor fi depuse la OJFIR pe raza căruia se implementează proiectul.

La depunerea proiectului la OJFIR trebuie să fie prezent solicitantul sau un împuternicit al acestuia. În cazul în care solicitantul dorește, îl poate împuternici pe reprezentantul GAL să depună proiectul, printr-un mandat sub semnătură privată.

Cererea de finanțare se depune în format letric în original – 1 exemplar și în format electronic (CD – 1 exemplar, care va cuprinde scan-ul cererii de finanțare) la expertul Compartimentului Evaluare (CE) al Serviciului LEADER și Investiții Non-agricole de la nivelul OJFIR.

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

3.1.3. Verificarea conformității dosarului cererii de finanțare

Verificarea conformității are ca obiect Cererea de finanțare și anexele acesteia, concluziile înscriindu-se în „Fișa de verificare a conformității pentru măsura M2/2A” disponibilă pe <http://www.gal-dms.ro>.

Pentru controlul conformității verficatorul are în vedere:

- corectitudinea completării formularului Cererii de finanțare (Anexa 1);
- conformitatea variantelor prezentate pe suport de hârtie cu cea în format electronic;
- numărul de exemplare solicitate prin ghid și procedura specifică pentru anexele tehnice și administrative și anume:
  - a) două exemplare în format tipărit: un original și o copie;
  - b) formatele electronice al documentelor de la pct. a);
- valabilitatea documentelor (dacă este cazul).

În cazul în care expertul verficator descoperă o eroare de formă, proiectul nu este considerat neconform.

Erorile de formă sunt erorile făcute de către solicitant în completarea Cererii de finanțare care sunt descoperite de experții verficatori ai GAL DMS dar care, cu ocazia verificării conformității, pot fi corectate de către aceștia din urma pe baza unor dovezi/informații prezentate explicit în documentele anexate Cererii de finanțare. În această situație expertul tehnic al GAL poate solicita informații suplimentare, termenul de răspuns fiind de maxim 5 zile lucrătoare de la momentul confirmării primirii și înregistrării acesteia de către solicitant.

ATENȚIE!

Necompletarea unui câmp din cererea de finanțare nu este considerată eroare de formă.

Solicitantul este invitat să revină la sediul GAL DMS după evaluarea conformității pentru a fi înștiințat dacă Cererea de finanțare este conformă sau să i se explice cauzele neconformității. Solicitantul are obligația de a lua la cunoștință prin semnătura fișa de verificare a conformității. În cazul în care solicitantul nu acceptă să depună și documentele originale, acestea vor fi verificate de expert la finalizarea verificării conformității, în prezența solicitantului.

ATENȚIE!

Aceași Cerere de finanțare poate fi declarată neconformă de maximum două ori pentru același apel de proiecte.

Solicitantul care a renunțat, în cursul procesului de evaluare, la o Cerere de finanțare conformă, nu o mai poate redepona în aceeași sesiune.

Dacă în urma verificării Cererea de finanțare este declarată conformă, se trece la următoarea etapă de verificare și anume la verificarea eligibilității acesteia.

3.1.4. Verificarea eligibilității dosarului cererii de finanțare

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

Verificarea criteriilor de eligibilitate se efectuează de către:

- departamentul verificare, evaluare și control din cadrul GAL DMS pentru Cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați/publici fără lucrări de construcții și/sau montaj;
- departamentul verificare, evaluare și control din cadrul GAL DMS pentru Cererile de finanțare care conțin proiecte ale beneficiarilor privați/publici cu lucrări de construcții și/sau montaj.

Verificarea criteriilor de eligibilitate tehnica și financiară și a criteriilor de selecție:

- verificarea eligibilității solicitantului;
- verificarea condițiilor de eligibilitate descrise în Ghidul solicitantului și în Fișa Măsurii;
- verificarea documentelor anexate;

Verificarea este făcută pe baza documentelor provenite de la solicitant.

ATENȚIE!

GAL DMS își rezervă dreptul de a solicita informații suplimentare, dacă pe parcursul verificărilor și implementării proiectului se constată că este necesar.

La verificarea eligibilității, în situația în care sunt criterii de eligibilitate care necesită lămuriri suplimentare, expertul evaluator poate solicita informații suplimentare doar în următoarele cazuri:

1. în cazul în care dosarul cererii de finanțare conține informații neclare/insuficiente pentru clarificarea unui criteriu de eligibilitate sau există informații contradictorii în interiorul lui ori față de celelalte documente anexate cererii de finanțare;
2. în cazul când avizele, acordurile, autorizațiile au fost eliberate de către autoritățile emitente într-o formă care nu respectă protocoalele încheiate între GAL DMS/AFIR și instituțiile respective;
3. în cazul în care în bugetul indicativ (inclusiv devizele financiare și devizele pe obiect) există diferențe de calcul sau încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile/neeligibile nu este făcută corect.
4. în cazul în care se constată necesitatea prezentării unor documente suplimentare pentru înlesnirea procesului de verificare, fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea cererii de finanțare

Nu sunt permise atât cheltuieli eligibile cât și cheltuieli neeligibile în cadrul cap. 4.1 Construcții și instalații din buget, fără a se detalia în devizele pe obiect lucrările corespunzătoare spațiilor/instalațiilor ce se vor executa. Pentru restul subcapitolelor de la cap. 4 Cheltuieli pentru investiția de bază, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele/montajul care sunt neeligibile

3.2. Selecția proiectelor

Pentru această sesiune se face un anunț de lansare a apelurilor de proiecte în care se vor prezenta suma și durata sesiunii. Acesta vor fi publicat/ afișat:

- pe site-ul propriu (variantea detaliată);
- la sediul GAL (variantea detaliată, pe suport tipărit);
- la sediile primăriilor partenere GAL (variantea simplificată);
- prin mijloacele de informare mass-media locale/ regionale/ naționale (variantea simplificată), după caz.

Selecția proiectelor: Comitetul de Selecție se reunește în termen de 2 zile lucrătoare de la finalizarea Raportului de selecție în vederea verificării și validării lui. Selecția proiectelor se face aplicând regula de „dublu cворum”, respectiv pentru validarea voturilor, este necesar ca în momentul selecției să fie prezenți cel puțin 50% din membrii Comitetului de Selecție, din care peste 50% să fie din mediul privat și societate civilă. Dacă unul dintre proiectele depuse pentru selecție aparține unuia dintre membrii comitetului de selecție, persoana/organizația în cauză nu are drept de vot și nu va participa la întâlnirea comitetului respectiv.

Toate verificările efectuate de către evaluatori vor respecta principiul de verificare “4 ochi”, respectiv vor fi semnate de către doi experți angajați în cadrul GAL.

Aceeași cerere de finanțare poate fi depusă de maximum două ori, în baza aceluiași Raport de selecție. În cazul în care concluzia verificării conformității (Partea I) este de două ori „neconform”, Cererea de finanțare se returnează solicitantului, iar acesta poate redepona proiectul la următorul Apel de selecție lansat de GAL, pe aceeași măsură. În cazul apelurilor cu depunere continuă și selecție periodică (ex.: lunară) se acceptă redepunerea aceleiași cereri de finanțare în baza unuia dintre Rapoartele de selecție următoare, emise ca urmare a selecției periodice.

De asemenea, o cerere de finanțare declarată conformă și retrasă de către solicitant (de două ori) nu va mai fi acceptată pentru verificare.

Rapoartele de Selecție: Ulterior verificării respectării prevederilor selecției proiectelor, Rapoartele de Selecție vor fi întocmite de secretarul comitetului, semnate de membrii și înaintate Președintelui Asociației, spre aprobare.

Președintele Comitetului de Selecție aprobă raportul în termen de 2 zile lucrătoare de la primire. Cel târziu în ziua următoare avizării raportului de selecție biroul GAL postează pe site-ul GAL Raportul de selecție. În termen de 3 zile lucrătoare de la avizarea raportului de selecție, biroul GAL va notifica toți solicitanții privind rezultatele procesului de selecție. Selecția proiectelor se va face de către Comitetul de Selecție stabilit de către organele de decizie (AGA și Consiliul Director) format din 11 membri titulari și 11 membri supleanți, reprezentând diverse categorii de parteneri, astfel încât partenerii privați și sfera civilă să fie reprezentați în proporție de cel puțin 50%,

GAL DMS va puncta fiecare proiect eligibil în funcție de sistemul de punctaj stabilit și va întocmi și aproba Raportul de evaluare.

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

Solicitanții, după consultarea Raportului de evaluare, au posibilitatea de a depune contestații.

Un solicitant poate transmite o singură contestație aferentă unui proiect. Vor fi considerate contestații și analizate doar acele solicitări care contestă elemente tehnice sau legale legate de eligibilitatea proiectului depus și/ sau valoarea proiectului declarată eligibilă/ valoarea sau intensitatea sprijinului public acordat pentru proiectul depus.

Contestațiile vor putea fi depuse la GAL DMS unde a fost depus proiectul, în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea notificărilor, dar nu mai mult de 12 zile lucrătoare de la afișarea pe site a Raportului de evaluare. Contestația depusă trebuie să fie însoțită de Notificare și de documente justificative.

Comisia de soluționare a contestațiilor este alcătuită din 5 membrii: un președinte și 4 membrii. În situația în care persoana desemnată în Comitetul de Selecție sau Comisia de soluționare a contestațiilor nu poate participa, din motive obiective, la lucrările unei sesiuni de selecție, înlocuirea acestora se face de către președinte prin convocarea supleantului care va prelua atribuțiile titularului. Dacă nici membrul supleant (al titularului) nu poate participa la întâlnire, atunci se delegă un alt membru supleant. În cazul a trei absențe consecutive ale unui membru acesta va fi exclus, urmând să fie înlocuit de supleantul său.

După soluționarea contestațiilor, se va întocmi și aproba Raportul de selecție de către Comitetul de selecție care va fi publicat pe site-ul www.gal-dms.ro

- ✓ Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează sub valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de Selecție propune aprobarea pentru finanțare a tuturor proiectelor.
- ✓ Când valoarea totală a proiectelor eligibile se situează peste valoarea totală alocată măsurii în cadrul unei sesiuni, Comitetul de selecție analizează lista proiectelor eligibile cu punctajul acordat iar selecția se face în ordinea descrescătoare a punctajului de selecție.

Criterii de departajare a proiectelor eligibile, care se suprapun parțial sau total pe spațiul teritorial propus a se desfășura investițiile

Nu este permisă finanțarea a doua sau mai multe proiecte care se suprapun parțial sau total pe spațiul teritorial propus a se desfășura investițiile, chiar dacă ele sunt depuse de beneficiari diferiți.

Astfel, în cazul în care există mai multe proiecte care vizează același teritoriu (parțial sau total) intră în procedură de selecție numai proiectul care a obținut punctajul cel mai mare pe baza criteriilor de selecție. În cazul în care mai multe proiecte care vizează același teritoriu (parțial sau total) obțin același punctaj, va intra în procedură de selecție proiectul în cadrul căruia costul mediu/gospodărie este cel mai mic.

Criterii de departajare a proiectelor eligibile, selectate cu punctaj egal

Departajarea proiectelor eligibile, selectate cu punctaj egal, se face în ordinea următoarelor criterii de departajare.

CD. 1 Numărul locurilor de muncă create

CD. 2 În ordinea descrescătoare a sectoarelor prioritare stabilite în cadrul principiului sectorului prioritar

CD. 3 În ordine descrescătoare a dimensiunii economice a exploatației agricole exprimate prin valoarea producției standard (SO)

După parcurgerea procedurii de selecție și după caz, a celei de departajare, se întocmește un Raport cu proiectele propuse pentru finanțare.

Raportul de Selecție final va fi semnat de către toți membrii Comitetului de Selecție, prezentând și semnătura reprezentantului OJFIR/CDRJ care participă ca observator la procesul de selecție. Raportul de selecție va fi datat, aprobat de către Comitetul de Selecție și avizat de managerul G.A.L.-ului/Reprezentantul legal al G.A.L.-ului, sau de un alt membru al Consiliului Director mandatat în acest sens, conținând inclusiv ștampila G.A.L.-ului. Proiectele selectate de către G.A.L. DMS vor fi depuse în vederea verificării aferente la OJFIR Mureș de un angajat al G.A.L.-ului împreună cu solicitantul sau doar de angajatul G.A.L.-ului, cu condiția ca acesta să fie împuternicit prin procură notarială de către solicitant.

După aprobare, Raportul de selecție va fi postat pe site-ul GAL DMS www.gal-dms.ro.

3.3. Contractarea fondurilor

Contractarea se realizează la nivelul CRFIR. În termen de 15 zile lucrătoare de la primirea notificării Beneficiarul trebuie să se prezinte la sediul GAL/AFIR, pentru semnarea contractului de finanțare.

În cazul în care Beneficiarul nu se prezintă în termenul din Notificare și nici nu anunță GAL/AFIR, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar.

În vederea încheierii contractului de finanțare, solicitanții declarați eligibili vor trebui să prezinte obligatoriu documentele specifice menționate în notificare privind selecția proiectului precum:

- ✓ **Document de la instituția financiară** cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR) - pentru solicitanții publici documentul va fi eliberat obligatoriu de trezorerie;
- ✓ **Cazierul judiciar al responsabilului legal**, în original, care să ateste lipsa înscrierilor care privesc sancțiuni penale în domeniul economico-financiar;

- ✓ **Documentul/documentele** care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare privată a proiectului, prin extras de cont (în original) și/sau contract de credit (în copie), acordat în vederea implementării proiectului. În cazul în care dovada co-finanțării se prezintă prin extras de cont, acesta va fi însoțit de Angajamentul reprezentantului legal al proiectului (model afișat pe site-ul www.afir.info) (pentru solicitanții care s-au angajat prin declarație pe proprie răspundere, la depunerea cererii de finanțare, că vor prezenta dovada cofinanțării private la data semnării contractului). Nu se depun în cazul finanțării publice de 100%;
- ✓ **Alte documente** (se vor preciza, după caz, în Notificarea E6.8.3L).

Atenție! Dacă beneficiarul nu prezintă documentele prevăzute în Notificare sau nu se prezintă spre semnare la termenul stabilit și nici nu solicită, în scris, Autorității Contractante alte termene, atunci se consideră că a renunțat la ajutorul financiar. În cazul în care beneficiarul solicită prelungirea termenului de prezentare a clarificărilor solicitate, noul termen nu poate depăși termenul inițial stabilit cu mai mult de 10 (zece) zile.

Pentru investițiile care prevăd construcții-montaj, proiectul tehnic de execuție (însoțit de graficul de realizare a investiției, în cazul în care investiția se realizează pe baza acestuia) se avizează după semnarea contractului de finanțare de către AFIR.

Atenție!

În vederea încheierii contractului de finanțare, solicitanții declarați eligibili vor trebui să prezinte obligatoriu documentele specifice pentru care au atașat copii la cererea de finanțare, în original, în vederea verificării conformității.

Cursul de schimb utilizat la încheierea Contractului de finanțare este cursul euro-leu de la data de 1 ianuarie a anului în cursul căruia este luată Decizia de acordare a ajutorului financiar nerambursabil (respectiv, anul încheierii Contractului de finanțare) stabilit de către Banca Central Europeană și publicat pe pagina web a Băncii Central Europene [http:// www.ecb.int/ index.html](http://www.ecb.int/index.html).

Cursul de schimb aplicabil fiecărei tranșe de plată va fi cursul de schimb Euro-Ron stabilit de Banca Centrală Europeană, publicat pe pagina web: <http:// www.ecb.int/ index.html>, valabil pentru data de 01 ianuarie a anului pentru care se efectuează plata.

În urma depunerii la AFIR a Cererii de finanțare și a documentelor solicitate la contractare, pe suport de hârtie, un proiect selectat poate fi declarat neeligibil, dacă în urma verificării acestora nu sunt îndeplinite condițiile de eligibilitate.

Contractul de Finanțare va intra în vigoare la data semnării acestuia de ambele părți contractante.

Durata de valabilitate a contractului cuprinde durata de execuție a activităților specificate în Cererea de finanțare și Planul de afaceri, respectiv maxim 5 ani de la recunoașterea grupului de producători, la care se adaugă o perioadă de maxim 90 de zile calendaristice aferentă ultimului an de execuție, calculată, din momentul depunerii ultimei Cereri de plată.

ATENȚIE!

Precizări referitoare la modificarea Contractului de finanțare

Beneficiarul poate solicita modificarea Contractului de finanțare numai în cursul duratei de execuție a acestuia stabilită prin contract și nu poate avea efect retroactiv.

Orice modificare la contract se va face cu acordul ambelor părți contractante, cu excepția situațiilor în care intervin modificări ale legislației aplicabile finanțării nerambursabile, când Autoritatea Contractantă va notifica în scris Beneficiarul cu privire la aceste modificări, iar Beneficiarul se obligă a le respecta întocmai.

Important!

În cazul constatării unei nereguli cu privire la încheierea ori executarea Contractului, inclusiv în cazul în care beneficiarul este declarat în stare de incapacitate de plată sau a fost declanșată procedura falimentului, precum și în situația în care Autoritatea Contractantă constată că cele declarate pe proprie răspundere de beneficiar, prin reprezentanții săi, nu corespund realității sau documentele/ autorizațiile/ avizele depuse în vederea obținerii finanțării nerambursabile sunt constatate ca fiind neadeverate/ false/ incomplete/ expirate/ inexate/ nu corespund realității, Autoritatea Contractantă poate înceta valabilitatea Contractului, de plin drept, printr-o notificare scrisă adresată beneficiarului, fără punere în întârziere, fără nicio altă formalitate și fără intervenția instanței judecătorești.

În aceste cazuri, beneficiarul va restitui integral sumele primite ca finanțare nerambursabilă, împreună cu dobânzi și penalități în procentul stabilit conform dispozițiilor legale în vigoare, și în conformitate cu dispozițiile contractuale.

Prin excepție, în situația în care neîndeplinirea obligațiilor contractuale nu este de natură a afecta condițiile de eligibilitate și selecție a proiectului, recuperarea sprijinului financiar se va realiza proporțional cu gradul de neîndeplinire.

Anterior încetării Contractului de finanțare, Autoritatea Contractantă poate suspenda contractul și/ sau plățile ca o măsură de precauție, fără o avertizare prealabilă.

ATENȚIE!

Durata de execuție a Contractului de finanțare este de maximum 24 luni pentru proiectele care prevăd investiții cu construcții și/sau montaj și de maximum 12 luni pentru investiții simple de utilaje, instalații, echipamente și dotări.

Durata de execuție a Contractului de finanțare poate fi prelungită la solicitarea beneficiarului doar cu aprobarea AFIR.

Durata de realizare a investiției poate fi prelungită la solicitarea beneficiarului conform prevederilor HG 224/2008 cu modificările și completările ulterioare.

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

În condițiile nerespectării duratei maxime de execuție a Contractului de finanțare, beneficiarului i se va aplica o penalizare de 0,5% aplicată la valoarea eligibilă nerambursabilă **rămasă de plătit pentru prelungirea duratei de execuție cu max. 6 luni, pe care o achită în maximum 10 zile lucrătoare de la data primirii notificării de acceptare a modificării Contractului de finanțare .**

Beneficiarul are obligația de a achita penalizarea în procentul prevăzut mai sus în contul Autorității contractante.

Beneficiarul poate efectua modificări bugetare dacă acestea nu afectează scopul principal al proiectului și investiția inițială iar modificarea se limitează la redistribuirea a maximum 10% din suma inițială alocată cheltuielilor eligibile, între capitole bugetare, fără a se modifica valoarea totală eligibilă a proiectului.

Beneficiarul transmite la GAL DMS/AFIR bugetul modificat, prin intermediul unei notificări în care justifică modificarea, însoțit de devizul general și devizul pe obiecte refăcut, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la data modificării acestuia fără a fi necesară încheierea unui act adițional la contractul de finanțare.

Până la data semnării Contractului de finanțare încheiat cu AFIR beneficiarul este obligat să informeze asupra oricărei forme de ajutor de stat, inclusiv asupra altor ajutoare obținute potrivit regulii „de minimis” pentru aceleași costuri eligibile ale proiectului, conform declarației din Anexa 4.3.

PRECIZĂRI REFERITOARE LA ACORDAREA AVANSULUI

Pentru beneficiarul care a optat pentru avans în vederea demarării investiției în formularul Cererii de finanțare, AFIR poate să acorde un avans de maximum 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă.

Avansul poate fi acordat după primirea avizului favorabil din partea AFIR a procedurii de achiziții prioritar majoritară - de exemplu în cazul proiectelor care prevăd construcții după avizarea achiziției de lucrări sau în cazul proiectelor pentru achiziții de bunuri (bunuri și lucrări) după primirea avizării a cel puțin 50% din valoarea eligibilă a proiectului.

Avansul se poate solicita până la depunerea primei cereri de plată. Beneficiarul privat poate primi avansul numai după primirea avizului favorabil din partea AFIR pentru procedura de achiziții prioritar majoritară.

Pentru plata în avans a cheltuielilor eligibile nerambursabile, beneficiarul este obligat să depună o garanție financiară, care să acopere suma solicitată în avans în procent de 100%, eliberată de către instituții financiar-bancare. Garanția financiară se depune odată cu Dosarul Cererii de plată a avansului. Scrisoarea de garanție bancară trebuie să acopere durata de execuție a contractelor, durata ce cuprinde durata de realizare a investiției și implementarea proiectului (inclusiv derularea procedurii de achiziții), la care se adaugă termenul maximum de 90 de zile calendaristice pentru efectuarea ultimei plăți.

Avansul se justifică de către beneficiar pe baza de documente justificative conform cerințelor AFIR prezentate în Instrucțiunile de plată, Anexa V la Contractul de finanțare.

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

Beneficiarul care a încasat de la Autoritatea contractanta plata în avans și solicită prelungirea perioadei de execuție a Contractului, este obligat să depună la Autoritatea contractanta documentul bancar prin care dovedește prelungirea valabilității scrisorii de garanție bancară, care să acopere toată perioada solicitată la prelungire.

3.4. Achizițiile

În funcție de tipul de beneficiar (public/privat) conform fișei măsurii în care se încadrează proiectul, beneficiarii vor aplica fie legislația de achiziții publice, precum și Manualul de achiziții publice și Instrucțiunile de achiziții pentru beneficiari publici, fie Manualul operațional de achiziții pentru beneficiarii privați ai PNDR 2014-2020 și Instrucțiunile de achiziții pentru beneficiarii privați, în conformitate cu cerințele Autorității Contractante. Nerespectarea de către beneficiarii FEADR a Instrucțiunilor privind achizițiile publice/private – anexă la contractul de finanțare, atrage neeligibilitatea cheltuielilor aferente achiziției de servicii, lucrări sau bunuri.

Notă! Pentru încheierea contractelor cu firmele de consultanță puteți consulta Modelul de Contract de Prestări Servicii Profesionale de Specialitate, precum și Recomandări în vederea încheierii contractelor de prestări servicii de consultanță și / sau proiectare, publicate pe pagina oficială AFIR la secțiunea: Informații Generale >> Rapoarte și Liste >> Listă firme de consultanță. Aceste documente au un caracter orientativ, părțile având libertatea de a include în contractul pe care îl veți semna clauzele cele mai potrivite și adaptate serviciilor vizate de respectivele contracte.

3.5. Plata

În etapa de autorizare a plăților, toate cererile de plată trebuie să fie depuse la GAL pentru efectuarea conformității, iar ulterior, la dosarul cererii de plată GAL va atașa și fișa de verificare a conformității emisă de GAL.

Beneficiarii au obligația de a depune la GAL și la AFIR Declarațiile de eșalonare - formular AP 0.1L conform prevederilor Contractului/Deciziei de finanțare cu modificările și completările ulterioare și anexele la acesta.

Pentru depunerea primului dosar de plată, se vor avea în vedere prevederile HG nr. 226/2015, cu modificările și completările ulterioare, în vigoare la data depunerii Dosarului Cererii de Plată.

Dosarul Cererii de Plată (DCP) se depune inițial la GAL, în original – 1 exemplar, pe suport de hârtie, la care se atașează pe suport magnetic (copie – 1 exemplar) documentele întocmite de beneficiar. După verificarea de către GAL, beneficiarul depune documentația

Însoțită de Fișa de verificare a conformității DCP emisă de către GAL, la structurile teritoriale ale AFIR (OJFIR/CRFIR – în funcție de tipul de proiect).

În cazul în care cererea de plată este declarată „neconformă” de două ori de către GAL, beneficiarul are dreptul de a depune contestație. În acest caz, contestația va fi analizată de către alți doi experți din cadrul GAL decât cei care au verificat inițial conformitatea dosarului cerere de plată. Dacă în urma analizării contestației, viza GAL-ului rămâne „neconform”, atunci beneficiarul poate adresa contestația către AFIR. Depunerea contestației se va realiza la structura teritorială a AFIR (OJFIR/CRFIR) responsabilă de derularea contractului de finanțare.

GAL se va asigura de faptul că verificarea conformității dosarelor de plată la nivelul GAL, inclusiv depunerea contestațiilor și soluționarea acestora (dacă este cazul) respectă încadrarea în termenul maxim de depunere a dosarului de plată la AFIR. Dosarul Cererii de Plată trebuie să cuprindă documentele justificative prevăzute în Instrucțiunile de plată (anexă la Contractul de finanțare), care se regăsesc pe pagina de internet a AFIR www.afir.info. Pentru proiectele aferente Submăsurii 19.2, pentru toate etapele, verificările se realizează în baza prevederilor procedurale și formularelor aferente Submăsurii în care se încadrează scopul proiectului finanțat, conform codului contractului/deciziei de finanțare.

Modelele de formulare care trebuie completate de beneficiar (Cererea de plată, Identificarea financiară, Declarația de cheltuieli, Raportul de asigurare, Declarația pe propria răspundere a beneficiarului) sunt disponibile la OJFIR sau pe site-ul AFIR (www.afir.info).

Decontarea TVA de la Bugetul de stat se poate solicita dacă beneficiarul se încadrează în prevederile OUG nr. 49/2015 și a solicitat modificarea corespunzătoare a Contractului de finanțare, conform dispozițiilor Manualului de procedură și a Ghidului de implementare.

Pentru toate cererile de plată, după primirea de la AFIR a Notificării cu privire la confirmarea plății, în termen de maximum 5 zile, beneficiarul are obligația de a informa GAL cu privire la sumele autorizate și rambursate în cadrul proiectului.

CAPITOLUL 4 INFORMAȚII UTILE PENTRU ACCESAREA FONDURILOR NERAMBURSABILE

4.1. Documentele necesare întocmirii cererii de finanțare

Documentele în baza cărora se va evalua Cererea de finanțare:

1. a) STUDIUL DE FEZABILITATE însoțit de Proiectul de plantare avizat de Stațiunea Viticolă (dacă este cazul)

(pentru achizițiile simple se vor completa doar punctele care vizează acest tip de investiție)

Important!

- numai în cazul în care este menționat codul CAEN și datele de identificare ale firmei de consultanță în Studiul de Fezabilitate cheltuielile privind consultanța sunt eligibile.

- devizul general și devizele pe obiect trebuie să fie semnate de persoana care le-a întocmit și ștampilate de elaboratorul documentației

- se va atașa „foaia de capăt”, care conține semnăturile colectivului format din specialiști condus de un șef de proiect care a participat la elaborarea documentației și ștampila elaboratorului

- se va detalia capitolul 3 – Cheltuieli pentru proiectare și engineering și capitolul 5 – Organizare de șantier prin devize care să justifice în detaliu sumele respective, cât și pentru a putea fi urmărite în etapa de achiziții și autorizare plăți

- părțile desenate din cadrul secțiunii B (planuri de amplasare în zona, planul general, relevee, secțiuni etc.), să fie semnate, ștampilate de către elaborator în cartusul indicator.

- în cazul în care solicitantul realizează în regie proprie construcțiile în care va amplasa utilajele achiziționate prin investiția FEADR, cheltuielile cu realizarea construcției vor fi trecute în coloana „neeligibile”, va prezenta obligatoriu Studiul de Fezabilitate și Certificatul de Urbanism pentru acestea.

- în cazul în care investiția prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat să evidențieze montajul la capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, chiar dacă montajul este inclus în oferta/ factura utilajului, cu valoare distinctă pentru a fi considerat cheltuielă eligibilă. Dacă montajul se realizează în regie proprie, acesta se va evidenția obligatoriu ca valoare în coloana „cheltuieli neeligibile”).

- Pentru servicii se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experți, ore/ expert, costuri/ ora).

- În cazul în care investiția cuprinde cheltuieli cu construcții noi sau modernizări, se va prezenta calcul pentru investiția specifică în care suma tuturor cheltuielilor cu construcții și instalații se raportează la mp de construcție.

1. b) Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente

c) Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor.

2. SITUAȚIILE FINANCIARE (bilanț – formularul 10, contul de profit și pierderi - formularul 20, formularele 30 și 40), precedente anului depunerii proiectului înregistrate la Administrația Financiară.

În cazul în care solicitantul este înființat cu cel puțin trei ani financiari înainte de anul depunerii Cererii de Finanțare se vor depune ultimile trei situații financiare.

Atenție! Rezultatul de exploatare al anului precedent depunerii Cererii de Finanțare trebuie să fie pozitiv (inclusiv 0). Excepție fac solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale și cei care nu au înregistrat venituri din exploatare. În cazul în care anul precedent depunerii Cererii de Finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul operațional care poate fi negativ.

Pot apărea următoarele situații:

a) În cazul unui solicitant înființat în anul depunerii proiectului care nu a întocmit Bilanțul aferent anului anterior depunerii proiectului, înregistrat la Administrația Financiară solicitantul nu va depune nici un document în acest sens.

b) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului, dar au depus la Administrația Financiară Bilanțul anului anterior depunerii proiectului, solicitantul va depune la dosarul Cererii de Finanțare Bilanțul – formularul 10, anului anterior depunerii proiectului însoțit de contul de profit și pierdere - formularul 20, inclusiv formularele 30 și 40, înregistrat la Administrația Financiară prin care dovedește că nu a înregistrat venituri din exploatare

c) În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, atunci la dosarul Cererii de Finanțare solicitantul va depune DECLARAȚIA DE INACTIVITATE înregistrată la Administrația Financiară.

Pentru persoane fizice autorizate, întreprinderi familiale și întreprinderi individuale:

DECLARAȚIE SPECIALĂ PRIVIND VENITURILE REALIZATE ÎN ANUL PRECEDENT DEPUNERII PROIECTULUI înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200 însoțit de Anexele la Formular) în care rezultatul brut obținut anual să fie pozitiv (inclusiv 0) și/sau Declarația privind veniturile din activități agricole impuse pe norme de venit (formularul 221)

Pentru solicitanții a căror activitate a fost afectată de calamități naturale (inundații, seceta excesivă etc) se vor prezenta și:

- Situațiile financiare (bilanț – formularul 10, cont de profit și pierderi – formularul 20, formularele 30 și 40) din unul din ultimii trei ani precedenți anului depunerii proiectului, în care producția nu a fost calamitată iar rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) să fie pozitiv (inclusiv 0), înregistrate la Administrația Financiară.

În cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale se va prezenta:

- Declarație specială privind veniturile realizate înregistrată la Administrația Financiară (formularul 200 însoțit de Anexele la Formular) în care rezultatul brut obținut anual să nu

fie negativ și/ sau Declarația privind veniturile din activități agricole impuse pe norme de venit (formularul 221)

Formularul 221 se va depune de către solicitanții care au optat conform prevederilor legale, la impozitarea pe bază de norma de venit.

Pentru anii calamitați solicitantul va prezenta un document (ex.: Proces verbal de constatare și evaluare a pagubelor) emis de organismele abilitate (ex.: Comitetul local pentru situații de urgență) prin care se certifică:

- data producerii pagubelor;
- cauzele calamității;
- obiectul pierderilor datorate calamităților (suprafața agricolă cultivată, animale);
- gradul de afectare pentru suprafețe agricole cultivate, animale pierite.

3. a1) DOCUMENTE SOLICITATE PENTRU TERENUL AGRICOL AFERENT PLANTAȚIILOR DE VIȚĂ DE VIE PENTRU STRUGURI DE MASĂ EXISTENTE/PLANTAȚIILOR NOU ÎNFIINȚATE ȘI A ALTOR PLANTAȚII:

- COPIE DUPĂ DOCUMENTUL AUTENTIFICAT LA NOTAR CARE ATESTĂ DREPTUL DE PROPRIETATE asupra terenului și/ sau tabel centralizator emis de Primărie semnat de persoanele autorizate conform legii, conținând sumarul contractelor de arendare cu suprafețele luate în arendă pe categorii de folosință, perioada de arendare care trebuie să fie de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de Finanțare și/ sau contractul de concesiune care să certifice dreptul de folosință al terenului cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de Finanțare.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;

- - suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces)

- Pentru cooperative agricole, societăți cooperative agricole, grupuri de producători, se vor prezenta documentele prevăzute mai sus pentru toți membrii fermieri ai acestor solicitanți

- Atenție! Toți membrii fermieri ai formelor asociative trebuie să fie deserviți de investiție.

a2) În cazul Societăților agricole se atașează tabelul centralizator emis de către Societatea agricolă care va cuprinde suprafețele aduse în folosința societății, numele membrilor fermieri care le dețin în proprietate și perioada pe care terenul a fost adus în folosința societății, care trebuie să fie de minim 10 ani.

Pentru celelalte tipuri de culturi nu este necesară prezentarea documentelor pentru terenul agricol, verificarea făcându-se de către experții evaluatori, exclusiv în sistemul IACS.

b) DOCUMENTE SOLICITATE PENTRU IMOBILUL (CLĂDIRILE ȘI/ SAU TERENURILE) pe care sunt/ vor fi realizate investițiile:

b1) ACTUL DE PROPRIETATE ASUPRA CLĂDIRII sau CONTRACT DE CONCESIUNE sau ALT DOCUMENT ÎNCHEIAT LA NOTAR care să certifice dreptul de folosință asupra clădirii pe o

perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de Finanțare, care să confere titularului dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu prevederile Legii nr.50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere tipul de investiție propusă prin proiect;

b2) DOCUMENTUL CARE ATESTĂ DREPTUL DE PROPRIETATE ASUPRA TERENULUI, CONTRACT DE CONCESIUNE SAU ALT DOCUMENT ÎNCHEIAT LA NOTAR care să certifice dreptul de folosință al terenului pe o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii Cererii de Finanțare, care să confere titularului dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, în conformitate cu prevederile Legii nr.50/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere tipul de investiție propusă prin proiect.

Contractul de concesiune va fi însoțit de adresa emisă de concedent și trebuie să conțină:

- situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze;
- suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces) pentru terenul pe care este amplasată clădirea.

Atenție! Pentru construcțiile ce fac obiectul Cererii de Finanțare, solicitantul trebuie să prezinte documente care să certifice dreptul acestuia de a obține, potrivit legii, autorizația de construire/desființare:

- drept real principal (drept de proprietate, uz, uzufruct, superficie, servitute) dobândit prin: contract de vânzare-cumpărare, de schimb, de donație, certificat de moștenitor, act administrativ de restituire, hotărâre judecătorească. În cazul dreptului de superficie se acceptă act de superficie încheiat în formă autentică de un notar public.
- drept de creanță definit conform Legii nr. 50/ 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru clădirea/terenul pe care urmează a se realiza investiția.

Pentru construcțiile cu caracter provizoriu, definite conform Legii nr. 50/1991, cu modificările și completările ulterioare, solicitantul poate prezenta și un contract de comodat/ locațiune (închiriere) asupra terenului și acordul expres al proprietarului de drept.

b3) EXTRAS DE CARTE FUNCİARĂ SAU DOCUMENT CARE SĂ CERTIFICE CĂ NU AU FOST FINALIZATE LUCRĂRILE DE CADASTRU, pentru proiectele care vizează investiții de lucrări privind construcțiile noi sau modernizări ale acestora

Atenție! În situația în care imobilul pe care se execută investiția nu este liber de sarcini (gajat pentru un credit), se va depune acordul creditorului privind executia investitiei și graficul de rambursare a creditului.

În cazul în care în cadrul Extrasului de Carte Funciară există mențiunea "imobil înregistrat în planul cadastral fără localizare certă datorită lipsei planului parcelar", solicitantul va avea obligația să

redepună documentul care va trebui să conțină mențiunea planului parcelar (localizare certă), în etapa de contractare.

c) DOCUMENT PENTRU EFECTIVUL DE ANIMALE DEȚINUT ÎN PROPRIETATE:

1). EXTRAS DIN REGISTRUL EXPLOATAȚIEI emis de ANSVSA/ DSVSA cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii CF, din care să rezulte efectivul de animale deținut, însoțit de formular de mișcare ANSVSA/ DSVSA (Anexa 4 din Normele sanitare veterinare ale Ordinului ANSVSA nr. 40/2010);

Pentru exploatațiile agricole care dețin păsari și albine - ADEVERINȚĂ ELIBERATĂ DE MEDICUL VETERINAR DE CIRCUMSCRIȚIE, emisă cu cel mult 30 de zile înainte de data depunerii CF, din care rezulta numărul păsărilor și al familiilor de albine și data înscrierii solicitantului în Registrul Exploatației.

Pentru cooperative agricole, societăți cooperative agricole, grupuri de producători, se vor prezenta documentele prevăzute la punctul c) pentru toți membrii fermieri ai acestor solicitanți.

2) PAȘAPORTUL emis de ANZ pentru ecvideele (cabalinele) cu rasă și origine.

4. CERTIFICAT DE URBANISM pentru proiecte care prevăd construcții (noi, extinderi sau modernizări). Certificatul de urbanism nu trebuie însoțit de avizele menționate ca necesare fazei următoare de autorizare.

5. ACEST DOCUMENT SE VA PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:

-DOCUMENT EMIS DE ANPM PENTRU PROIECT

6. ACESTE DOCUMENTE SE VOR PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:

6.1 CERTIFICATE CARE SĂ ATESTE LIPSA DATORIILOR RESTANTE FISCALE și sociale emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru (numai în cazul în care solicitantul este proprietar asupra imobilelor) și, dacă este cazul, graficul de reeșalonare a datoriilor către bugetul consolidat.

Atenție! Certificatele trebuie să menționeze clar lipsa datoriilor prin mențiunea „nu are datorii fiscale și sociale sau locale” sau bararea rubricii în care ar trebui să fie menționate.

Atenție! Solicitantul va prezenta decizia de rambursare aprobată a sumelor negative solicitate la rambursare prin deconturile de TVA și/ sau alte documente aprobate pentru soluționarea cererilor de restituire, decizie/ documente care au fost aprobate ulterior eliberării certificatului de atestare fiscală, pentru compensarea obligațiilor fiscale de la Sect.A.

6.2 CAZIERUL JUDICIAR AL RESPONSABILULUI LEGAL care să ateste lipsa înscrierilor care privesc sancțiuni economico-financiare. Cazierul judiciar va fi solicitat de către AFIR, în conformitate cu prevederile Legii nr. 290/2004 privind cazierul judiciar, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

7. ACESTE DOCUMENTE SE VOR PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:

Solicitantul se va asigura că documentele eliberate de către autoritățile competente menționează standardele care vor fi implementate prin intermediul proiectului (dacă este cazul).

7.1 DOCUMENT EMIS DE DSVSA PENTRU PROIECT, conform Protocolului de colaborare dintre AFIR și ANSVSA publicat pe pagina de internet www.afir.info.

7.2 DOCUMENT EMIS DE DSP JUDEȚEAN, conform Protocolului de colaborare dintre AFIR și DSP publicat pe pagina de internet www.afir.info

Atenție! În cazul investițiilor care prevăd atât achiziție de utilaje agricole cât și utilaje necesare procesării, documentul 7.1 va trebui să ateste conformitatea proiectului cu legislația în vigoare pentru domeniul sanitar veterinar și siguranța alimentelor și trebuie să facă referire clar și la activitatea de procesare.

Documentele acestui punct vor fi emise cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de Finanțare.

Formatul documentelor poate fi vizualizat pe pagina de internet www.afir.info, secțiunea: „Informații utile/ Protocoale de colaborare”.

În cazul proiectelor care prevăd doar achiziții de utilaje agricole nu este necesară prezentarea documentului 7.

8. ACESTE DOCUMENTE SE VOR PREZENTA LA MOMENTUL ÎNCHEIERII CONTRACTULUI:

8.1 DOCUMENTE CARE DOVEDESC CAPACITATEA ȘI SURSA DE COFINANȚARE a investiției emise de o instituție financiară (extras de cont și/ sau contract de credit)

8.2 DOCUMENT DE LA BANCĂ/TREZORERIE cu datele de identificare ale acesteia și ale contului aferent proiectului FEADR (denumirea, adresa instituției financiare, codul IBAN al contului în care se derulează operațiunile cu AFIR);

9.1 AUTORIZAȚIE SANITARĂ/ NOTIFICARE de constatare a conformității cu legislația sanitară emise cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de Finanțare, pentru unitățile care se modernizează și se autorizează/avizează conform legislației în vigoare.

9.2 NOTA DE CONSTATARE PRIVIND CONDIȚIILE DE MEDIU pentru toate unitățile în funcțiune - se va depune la momentul încheierii contractului

Atenție! Data de emitere a Notelor de constatare trebuie să fie cu cel mult un an înaintea depunerii Cererii de Finanțare.

10. a) HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăților agricole, însoțită de Statutul Societății agricole;

b) STATUT pentru Societatea cooperativă agricolă (înființată în baza Legii nr. 1/ 2005,), Cooperativa agricolă (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004) cu modificările și completările ulterioare și Composesoratele, obștile și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (menționate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare), din care să reiasă ca acestea se încadrează în categoria: societate cooperativă agricolă, cooperativă agricolă sau fermier în conformitate cu art 7, alin (21) din OUG 3/2015, cu completările și modificările ulterioare;

c) DOCUMENT DE ÎNFIINȚARE A INSTITUTELOR DE CERCETARE, a Centrelor, stațiilor și unităților de cercetare –dezvoltare și didactice din domeniul agricol

11.1 DIPLOMĂ DE STUDII SUPERIOARE în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă, inginerie economică în agricultura și dezvoltare rurală

sau, după caz, adeverință de absolvire a studiilor respective, însoțită de foaia matricolă pentru cei care au absolvit în ultimele 12 luni;

11.2 DIPLOMA DE ABSOLVIRE STUDII postliceale și liceale în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă.

11.3 DIPLOMA DE ABSOLVIRE A ȘCOLII PROFESIONALE sau diploma/certificat de calificare ce atestă formarea profesională/certificat de competențe emis de un centru de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, care trebuie deasemenea să fie autorizat de Autoritatea Nationala pentru Calificari care conferă un nivel minim de calificare în domeniu agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă.

11.4 FOAIA MATRICOLĂ pentru cel puțin 2 ani de facultate în domeniul agricol, agro-alimentar, veterinar, economie agrară, mecanică agricolă, inginerie economică în agricultură și dezvoltare rurală.

Atenție!

Documentele se pot prezenta pentru responsabilul legal (tânărul fermier care se instalează, fiind managerul exploatației) sau pentru angajatul care deține funcția de manager al exploatației agricole. În cel de-al doilea caz se vor prezenta și documentele care să certifice poziția persoanei în societate:

11.5 EXTRAS DIN REGISTRUL GENERAL DE EVIDENȚĂ A SALARIAȚILOR care să ateste înregistrarea contractului individual de muncă.

Atenție!

Diplomele de studii/ Certificatele vor fi emise de către o instituție autorizată/ acreditată de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, iar documentul care atestă formarea profesională, trebuie să fie recunoscut de Autoritatea Națională pentru Certificare.

Se poate accepta adeverința de absolvire a cursului de pregătire profesională în domeniu, cu obligativitatea prezentării diplomei/certificatului/documentului final în etapa de contractare.

12. ÎN CAZUL INVESTIȚIILOR PRIVIND IRIGAȚIILE:

12.1 AVIZ DE GOSPODĂRIREA APELOR/ NOTIFICAREA DE ÎNCEPERE A EXECUȚIEI, în cazul investițiilor noi sau AUTORIZAȚIE DE GOSPODĂRIRE / NOTIFICARE DE PUNERE ÎN FUNCȚIUNE, în cazul funcționării sistemului de irigații.

12.2 AVIZ EMIS DE ANIF (dacă este cazul)

12.3 DOCUMENT EMIS DE OUAİ privind acordul de branșare (dacă este cazul)

13.1 AUTORIZAȚIA de PRODUCERE A SEMINȚELOR ȘI MATERIALULUI SĂDITOR/ AUTORIZAȚIA DE PRODUCERE ȘI PRELUCRARE A SEMINȚELOR ȘI MATERIALULUI SĂDITOR/ AUTORIZAȚIA de PRODUCERE, PRELUCRARE ȘI COMERCIALIZAREA SEMINȚELOR ȘI MATERIALULUI SĂDITOR

13.2 Documente solicitate producătorilor agricoli: factura fiscală de achiziții a semintelor, și documentul oficial de certificare a lotului de samanta/ buletinul de analiza oficială cu mențiunea „sămânță admisă pentru însămânțare” sau „necesar propriu”/ documentul de calitate și conformitate al furnizorului/ orice alt document echivalent documentelor menționate (ex: eticheta oficială).

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

14. CERTIFICATUL DE ORIGINE PENTRU ANIMALE DE RASĂ INDIGENĂ eliberat de Asociații ale crescătorilor sau Organizațiile de ameliorare, autorizate de ANZ

15.1 DOCUMENT EMIS DE CĂTRE ORGANIZATIA INTERPROFESIONALĂ PENTRU PRODUSELE AGROALIMENTARE (OIPA), din care să reiasă că solicitantul și, dacă este cazul, tertele persoane cu care acesta incheie precontracte, are/au calitatea de membru al acesteia, însoțit de documentul de înființare al OIPA (act constitutiv și statut), document avizat de consiliul director.

Se va lua în considerare atât documentul avizat de către Președintele Consiliului Director cât și de o altă persoană împuternicită de Consiliul Director conform prevederilor statutului.

În acest caz, pe lângă documentul emis de OIPA din care sa reiasă ca solicitantul este membru al acesteia, solicitantul trebuie sa prezinte și Hotărârea Consiliului Director de împuternicire a Președintelui Consiliului Director sau a unei alte persoane din cadrul Consiliului Director, conform prevederilor statutului, în vederea semnării acestor documente.

15.2 PRECONTRACTELE CU MEMBRII OIPA în vederea procesării/comercializării producției proprii.

16. PRECONTRACTELE CU PERSOANE JURIDICE prin care se realizează comercializarea produselor proprii.

17. FIȘA DE ÎNREGISTRARE A PRODUCĂTORILOR ÎN AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ, ELIBERATA DE DAJ, ÎNSOȚITĂ DE CONTRACTUL ÎNCHEIAT CU UN ORGANISM DE INSPECȚIE ȘI CERTIFICARE

18. Studiu OSPA județean privind nota de bonitare a terenurilor agricole în cazul exploatațiilor agricole din sectorul vegetal, însoțit de aviz ICPA pentru încadrarea proiectului în potențialul agricol

19. Acordul de principiu privind includerea generatoarelor terestre antigrindina în Sistemul National de Antigrindina și Crestere a Precipitațiilor (la depunere), emis de Autoritatea pentru Administrarea Sistemului National de Antigrindina și Crestere a Precipitațiilor.

20. ALTE DOCUMENTE JUSTIFICATIVE (SE VOR SPECIFICA DUPĂ CAZ) pe care solicitantul le poate aduce în scopul susținerii proiectului:

Atenție! Evaluarea Cererii de Finanțare din punct de vedere al eligibilității și al verificării criteriilor de selecție va include și consultarea informațiilor referitoare la solicitant și exploatația agricolă, deținute de instituțiile abilitate (ex: ANSVSA, APIA, MADR, ONRC, etc).

4.3. Dicționar

- Solicitant – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;
- Beneficiar – persoană juridică/ persoană fizică autorizată/ întreprindere individuală/ întreprindere familială care a realizat un proiect de investiții și care a încheiat un contract de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;
- Cererea de Finanțare – reprezintă solicitarea completată electronic pe care potențialul beneficiar o înaintează pentru aprobarea contractului de finanțare a proiectului de investiții în vederea obținerii finanțării nerambursabile;
- Comercializarea produselor agricole, conform definiției din R(UE) 651/2014 înseamnă deținerea sau expunerea unui produs agricol în vederea vânzării, a punerii în vânzare, a livrării sau a oricărei alte forme de introducere pe piață, cu excepția primei vânzări de către un producător primar către revânzători sau prelucrători și a oricărei alte activități de pregătire a produsului pentru această primă vânzare; o vânzare efectuată de un producător primar către consumatorii finali este considerată comercializare în cazul în care se desfășoară în localuri distincte, rezervate acestei activități;
- Contribuția privată – o sumă de bani care reprezintă implicarea financiară obligatorie a persoanei care solicită fonduri nerambursabile și pe care trebuie să o utilizeze în vederea realizării propriului proiect de investiții. Contribuția privată reprezintă un anumit procent din valoarea eligibilă a proiectului de investiții, variabil în funcție de categoria de beneficiari eligibili și de tipul investiției propuse spre finanțare. Contribuția privată trebuie să acopere diferența dintre cofinanțarea publică (fondurile europene nerambursabile și buget național) și valoarea eligibilă a proiectului. Contribuția privată poate fi asigurată fie din surse proprii, valabil în cazul potențialilor beneficiari care dețin deja fondurile necesare pentru contribuția financiară. Un alt mod de asigurare a cofinanțării private este prin credit bancar sau nebanca, valabil în cazul în care potențialii beneficiari nu dețin fondurile necesare pentru contribuția financiară proprie, dar îndeplinesc condițiile contractării unui credit bancar sau nebanca;
- Cofinanțarea publică – reprezintă fondurile nerambursabile alocate proiectelor de investiție prin FEADR. Aceasta este asigurată prin contribuția Uniunii Europene și a Guvernului României;
- Condiționare – activități de presortare, sortare, calibrare, tăiere, fasonare (tăiere frunze, tulpini și rădăcini – în cazul legumelor și rădăcinoaselor), spălare-zvântare, curățare, ceruire, lustruire, legare, ambalarea, uscarea (a nu se confunda cu deshidratarea care este considerată procesare), depozitarea produselor agricole în condiții controlate (temperatura, umiditate, atmosferă), răcire, spargere, decojire, separare miez de coaja, sortare miez, și alte operațiuni de pregătire a produselor agricole în vederea păstrării și/sau livrării acestora pentru consum în stare proaspătă sau pentru industrializare; -

- Eligibil – reprezintă îndeplinirea condițiilor și criteriilor minime de către un solicitant așa cum sunt precizate în Ghidul Solicitantului, Cererea de Finanțare și Contractul de finanțare pentru FEADR;
- Evaluare – acțiune procedurală prin care documentația pentru care se solicită finanțare este analizată pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate și pentru selectarea proiectului în vederea contractării;
- Exploatație agricolă (fermă) – reprezintă o unitate tehnico-economică de sine stătătoare, cu o gestiune unică și care desfășoară activități agricole prin utilizarea suprafețelor agricole și/sau creșterea animalelor sau activități de menținere a terenurilor agricole în bune condiții agricole și de mediu, fie ca activitate principală, fie ca activitate secundară. Exploatația poate fi compusă din una sau mai multe unități de producție situate pe teritoriul României, utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier; unitate de sine stătătoare atât tehnic, cât și economic, presupune utilizarea în comun a forței de muncă și a mijloacelor de producție (terenuri, mașini și echipamente agricole, clădiri etc.); gestiunea unică a exploatației agricole înseamnă că există o persoană sau un grup de persoane care are răspunderea juridică și economică a acesteia.
- Fișa submăsurii – descrie motivația sprijinului financiar nerambursabil oferit, obiectivele submăsurii, aria de aplicare și acțiunile prevăzute, tipul de investiție, menționează categoriile de beneficiar și tipul sprijinului;
- Fonduri nerambursabile – fonduri acordate unei persoane fizice sau juridice în baza unor criterii de eligibilitate pentru realizarea unei investiții încadrate în aria de finanțare a submăsurii 4.1 și care nu trebuie returnate – singurele excepții sunt nerespectarea condițiilor contractuale și nerealizarea investiției conform proiectului aprobat de AFIR;
- Investiții colective – investiții realizate de către cooperative sau grupuri de producători legate de asigurarea cooperării între producători, prin promovarea unor investiții în facilități comune, mai eficiente și profitabile, cum sunt: echipamente, infrastructură și altele. Aceste investiții vor deservi interesele membrilor cooperativelor și grupurilor de producători.
- Investiție nouă (din punct de vedere al lucrărilor de construcții montaj) – cuprinde lucrările de construcții-montaj, utilaje, instalații, care se realizează pe amplasamente noi, lucrările pentru construcțiile existente cărora li se schimbă destinația sau pentru construcții nefuncționale/dezafectate;
- Lanț alimentar integrat reprezintă succesiunea de etape și operații din cadrul aceleiași unități implicate în producerea, procesarea, distribuția, depozitarea și manipularea produselor agro-alimentare de la producția primară până la comercializare,
- Modernizarea (din punct de vedere al lucrărilor de construcții montaj) – cuprinde lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor existente aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale, inclusiv utilizarea/reutilizarea cu mașini, utilaje

și echipamente necesare unei exploatații agricole pentru producția agricolă primară și, după caz, pentru procesare la nivel de fermă/unitate de producție;

- Modernizarea exploatației agricole reprezintă investițiile de orice tip (noi sau modernizări/extinderi) în unitatea/unitățile de producție existente care împreună alcătuiesc exploatația, extinderea activității agricole desfășurate anterior depunerii proiectului cu noi coduri CAEN în domeniul agricol (adică extinderea profilului agricol), extinderea exploatației agricole prin înființarea de noi unități de producție în cadrul aceluiași/acelorași cod/uri CAEN.
- Natura 2000 – rețea ecologică de arii naturale protejate la nivel european, formate din arii speciale de conservare (sit/zonă protejată) pentru conservarea habitatelor naturale de interes comunitar și/sau a populațiilor speciilor de interes comunitar, altele decât păsările sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SAC) și arii de protecție specială avifaunistică (sit/zonă protejată) pentru conservarea speciilor de păsări sălbatice, în conformitate cu reglementările comunitare, prescurtat SPA) conform Legii nr. 462/ 2001 (pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice);
- Potențial beneficiar – persoană juridică/persoană fizică autorizată care este eligibilă (care îndeplinește toate condițiile impuse prin PNDR) pentru accesarea fondurilor europene, dar care nu a încheiat încă un contract de finanțare cu AFIR;
- Politica Agricolă Comună (PAC) – este un set de reguli și mecanisme care reglementează producerea, procesarea și comercializarea produselor agricole în Uniunea Europeană și care acordă o atenție crescândă dezvoltării rurale. Are la bază prețuri comune și organizări comune de piață;
- Procesarea (prelucrarea) produselor agricole, conform definiției din R(UE) 651/2014 „înseamnă orice operațiune efectuată asupra unui produs agricol care are drept rezultat un produs care este tot un produs agricol, cu excepția activităților desfășurate în exploatațiile agricole, necesare în vederea pregătirii unui produs de origine animală sau vegetală pentru prima vânzare;
- Producția agricolă primară, conform R (UE) 702/2014 înseamnă producția de produse ale solului și ale creșterii animalelor, enumerate în anexa I la tratat, fără a se efectua nicio altă operațiune de modificare a naturii produselor respective. Pot fi asimilate producției agricole primare operațiuni/cheltuieli precum utilaje, înființare/înlocuire plantații pentru struguri de masă, plase antigrindină și antiploaie, drumuri de exploatare în cadrul unității de producție, împrejmuire culturi și plantații perene, echipamente de irigații la nivelul exploatației agricole, producerea de energie regenerabilă la nivelul unității de producție pentru consum propriu, depozitare produse agricole primare, condiționare (cu excepția deshidratării care este considerată procesare), centrifugare și alte asemenea operațiuni care nu modifică natura produselor agricole.

- Proiect neconform – proiect al cărui punctaj rezultat în urma evaluării AFIR este mai mic decât pragul de calitate lunar/trimestrial corespunzător sau proiect încadrat greșit din punct de vedere al alocării financiare aferente unei măsuri/submăsuri/componentă (alocare distinctă)
- Reprezentantul legal – este persoana desemnata sa reprezinte solicitantul în relația contractuală cu AFIR, conform legislației în vigoare;
- Sămânță înseamnă orice material de reproducere sau plantare: semințe, fructe, material săditor produs prin orice metode de înmulțire, destinat multiplicării ori pentru producția de consum alimentar sau industrial. Materialul săditor înseamnă materialul de înmulțire și plantare compus din: plante, părți ale plantei, inclusiv portaltoii, destinate înmulțirii și producției de plante destinate plantării.
- Valoarea eligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii, lucrări care se încadrează în Lista cheltuielilor eligibile precizată în prezentul manual și care pot fi decontate prin FEADR; procentul de cofinanțare publică și privată se calculează prin raportare la valoarea eligibilă a proiectului;
- Valoarea neeligibilă a proiectului – reprezintă suma cheltuielilor pentru bunuri, servicii și/sau lucrări care sunt încadrate în Lista cheltuielilor neeligibile precizată în prezentul manual și, ca atare, nu pot fi decontate prin FEADR; cheltuielile neeligibile nu vor fi luate în calcul pentru stabilirea procentului de cofinanțare publică; cheltuielile neeligibile vor fi suportate financiar integral de către beneficiarul proiectului;
- Valoare totală a proiectului – suma cheltuielilor eligibile și neeligibile pentru bunuri, servicii, lucrări;
- Achiziție simplă – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte/ conform bazei de date cu prețuri de referință, publicată pe site-ul AFIR, de către beneficiarul privat al finanțării prin PNDR a unor bunuri cum ar fi tractoare, mașini, utilaje și instalații tehnologice fără montaj și servicii, precum cel de consultanță, dacă este cazul, prin atribuirea unui contract de achiziție;
- Achiziție complexă care prevede construcții montaj – reprezintă dobândirea, în urma aplicării unei proceduri de licitație, respectiv de selecție de oferte de către beneficiarul finanțării prin PNDR a unor bunuri cum ar fi utilaje și instalații tehnologice cu montaj și/ sau lucrări de construcții și instalații și servicii prin atribuirea unui contract de achiziție;
- Derulare Proiect - reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la finalul perioadei de monitorizare a proiectului.
- Implementare Proiect – reprezintă totalitatea activităților efectuate de beneficiarul FEADR de la semnarea contractului/deciziei de finanțare până la data depunerii ultimei tranșe de plată.”
- AFIR – Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, instituție publică cu personalitate juridică, subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – scopul AFIR îl

constituie derularea Fondului European Agricol pentru Dezvoltare, atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar;

- APIA – Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – instituție publică subordonată Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale – derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură;
- CRFIR – Centrele Regionale pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel regional a AFIR (la nivel național există 8 centre regionale);
- OJFIR – Oficiile Județene pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, structură organizatorică la nivel județean a AFIR (la nivel național există 41 Oficii județene);
- FEADR – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru implementarea Politicii Agricole Comune.
- MADR – Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- PNDR – Programul Național de Dezvoltare Rurală este documentul pe baza căruia va putea fi accesat Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și care respectă liniile directoare strategice de dezvoltare rurală ale Uniunii Europene;
- ANSVSA – Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- DSVSA – Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- DSP – Direcția de Sănătate Publică.

AFIR, prin cele 8 Centre Regionale și cele 41 de Oficii Județene, vă poate acorda informațiile necesare pentru a solicita finanțarea proiectului dumneavoastră.

Dacă doriți să obțineți informații sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene spuneți-ne!

București, Str. Știrbei Vodă, nr. 43, sector 1

reclamatii@afir.info www.afir.info

www.facebook.com/afir.romania.official

twitter: @AFIR_Romania

031 – 860.27.47

4.4. GAL DMS în sprijinul dumneavoastră

Fiecare cetățean al României, care se încadrează în aria de finanțare a măsurilor din cadrul SDL, are dreptul să beneficieze de fondurile europene nerambursabile pentru finanțarea propriilor proiecte de investiții pentru dezvoltare rurală.

GAL DMS vă stă la dispoziție de luni până vineri între orele 8:00 - 16:00 pentru a vă acorda informații privind modalitățile de accesare a măsurilor de finanțare din SDL GAL DMS, dar și pentru a primi propunerile sau sesizările dumneavoastră privind derularea SDL.

Experții GAL DMS vă pot acorda, pe loc sau în termenul legal prevăzut de Ordonanța de Guvern nr. 27/2000 privind reglementarea regimului juridic al petițiilor (maxim 30 de zile), orice informație necesară în demersul dumneavoastră pentru accesarea fondurilor europene.

Ghidul Solicitantului v01 - MĂSURA M2/2A

Informațiile din Ghidul Solicitantului nu pot fi utilizate în scopuri comerciale. Distribuirea acestui Ghid al Solicitantului se va realiza în mod gratuit și doar cu acordul GAL DMS. Toate drepturile rezervate GAL DMS.

Echipa GAL DMS vă poate ajuta ori de câte ori aveți o plângere, o reclamație sau o petiție privind o situație care intră în aria de competență a GAL DMS.

De asemenea, în cazul în care considerați ca sunteți nedreptățit, defavorizat sau sesizați posibile neregularități în derularea SDL a GAL DMS, nu ezitați să vă adresați în scris Grupului de Acțiune Locală Defileul Mureșului Superior, pentru soluționarea problemelor.

Pentru a reclama o anumită situație sau pentru a sesiza eventuale neregularități informați-ne în scris. Trebuie să țineți cont că pentru a putea demara investigațiile și a rezolva problema, reclamația sau sesizarea trebuie să fie explicită, să conțină informații concrete, verificabile și datele de contact ale persoanei care a întocmit respectiva reclamație sau sesizare.

Pentru a afla detalii privind condițiile și modalitatea de accesare, fondurile disponibile precum și investițiile care sunt finanțate prin SDL, consultați acest Ghid. Dacă doriți informații suplimentare puteți să formulați întrebări fie către departamentul de animare teritoriu sau departamentul monitorizare, evaluare și control **din cadrul** GAL DMS. Menționăm faptul ca în secțiunea *Întrebări frecvente* de pe pagina de internet www.gal-dms.ro sunt publicate toate întrebările și răspunsurile la spețe concrete care au aplicabilitate generală, fiind astfel de interes pentru mai mulți potențiali beneficiari.

GAL DMS, , vă poate acorda informații pentru a solicita finanțarea proiectului dumneavoastră.

Dacă întâmpinați greutăți în obținerea informațiilor sau considerați că sunteți defavorizat în accesarea fondurilor europene.

Adresa noastră este:

Loc. Deda, Str. Principală, nr. 180, jud. Mureș; cod 547205

defmursup@yahoo.com

www.gal-dms.ro – Forumuri de discuții / Reclamații.